Nepriklausoma LIETUVIA

Independent Lithuania

Už Lietuvos išlaisvinimą ! Už ištikimybę Kanadai !

For liberation of Lithuania ! For loyality to Canada !

* * *

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Departament, Ottawa.

* * *

Adresas : 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

NR. 49 (192) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1950 m. GRUODIS - DECEMBER 14 d. PRICE 10 c. X METAI

KARAS ĮSIDEGA PLAČIAU IR SMARKIAU

VIS DAUGIAU ĮSILIEPS NOJA KOREJA IR INDOKINIJA

Koreja išgyvena didelę nelaimę — karo banga per visą kraštą eina jau trečią kartą. Gyventojai išnervinti ir netekę pusiausvyros, bėga nuo komunistų, kaip nuo baisaus maro. Yra vietovių, iš kurių nuo komunistų yra pasitraukę į pietinę Koreją per 80 procentų visų gyventojų.

Tuo tarpu JTO jėgos Korejoje taip pat traukiasi. Šiaurės rytų dalyje dar yra užsilikusių dalinių beveik prie pat Mandžiūrijos sienos. Vieni jų traukarą, bet greičiau tai yra „azia tiška klasta", nes Kinijos komunistai turi aiškų tikslą — visą Korėją užvaldyti be jokių kompromisų.

Nors JTO karo priemonės yra palyginti geros, bet nėra pakankamos atsilaikyti.

Paskutinės žinios iš Indokinijos praneša, kad ir Indokinijon įsiveržė nauja kinų masė, kol kas dar tiksliai neapskaičiuota, bet ji prisideda prie Indokinijos užkariavimo. Prancūzai karo vadu paskyrė gen. De Lattre de Tessigny ir Indokinijos valstybių valdžioms suteikė visas teises, ligi savo karuomenės sukūrimo imtinai, bet laiko pasiruošti nėra, nes naujos kinų bangos veržiasi iš Kinijos. Karas įsidega ir plečiasi.

JTO NORI IŠLOŠTI LAIKĄ

MASKVOS BLOKAS LAIKOSI KIETAI IR NESVYRUOJA. TRUMANAS SU ATTLEE PASISAKĖ AIŠKIAI. SIAUBINGAS KOMUNISTŲ PLANAS.

Penkias dienas trukę DB premjero Attlee pasitarimai su JAV prezidentu Trumanu užsibaigė visišku pagrindiniais klausimais nuomonių vieningumo nustatymu.

JAV ir DB

sutaria, kad nuo agresijos reikia gintis ir gintis bendromis jėgomis, todėl JTO rėmuose reikia sudaryti regionalinius vienetus, kaip Atlanto Pakto grupė; reikia stiprinti demokratinius pagrindus, ypač aukštai vertinant plačiųjų žmonijos masių gerbūvio pakėlimu ir švietimu; akivaizdoje didžios grėsmės turi būti paspartintas apsiginklavimas. Komunistų agresijai nebus nusileista nežiūrint to, kur ji besireikštų. Tik tai DB nesutaria su JAV dėl Kinijos priėmimo į JTO.

Šias mintis Attlee pakartojo ir iš Ottawos radiofono, kreipdamasis į Kanados piliečius.

Taip DB ir JAV atstovai laikosi ir JTO posėdžiuose, kuriuose dabar šie klausimai sudaro svarbiųjų diskusijų pagrindą.

šešių rezoliucija,

kuria reikalaujama iš kom. Kinijos tuojau išvesti iš Korejos kariumenę, priimta JTO politinės komisijos ir įrašyta į JTO pilnaties dienotvarkę. Tačiau greta jos atsirado dar viena rezoliucija, kuria norima nustatyti Korejos taikos sąlygos. Ir čia, kaip matyti, bandoma rasti kompromisas. Trylika Azijos valstybių pasiūlė ginčą baigti *atstatymu status quo*, t. y. — padėties stabilizavimu ties ta pačia 38 lygiagrete. Bet kadangi sovietinis blokas stipriai laikosi savo ir į nuolaidas neina, tai tuo tarpu nėra galimybių kaip nors sueiti į kompromisą. Yra teigimų, kad Maskva sugalvojusi

siaubingą planą

„padėti" komunistinei Kinijai „apsivalyti". Kadangi Kinija turi 470 milionų žmonių, kuriuos sunku sutvarkyti, o ypač suorupinti, tai Maskvos komunistai pasiūlę Mao Tse Tungui nesigailėti „patrankoms mėsos" ir į frontą siųsti žmonių mases, kad „jankiams" neužtektų jiems išmušti dinamito ir kulkų... Toks politiškai ekonominis planas Kinijos komunistams labai patikęs ir todėl jie į Korėją jau pasiuntę per milioną žmonių. Bet tai tiktai lašas iš 470 milionų, kaip Kinijos delegacijos pirm. gen. Wu pareiškė JTO posėdžiuose.

Tęsdami karą su JTO jėgomis, Kinijos komunistai atsiekšią du tikslus: sumažinsią Kinijos gyventojų skaičių ir tuo palengvinsią savo padėtį ir nualinsią ypač Ameriką, kad po to Maskva lengvai galėtų ją nugalėti. Pagal Maskvos planą, turi būti išprovokuota atominė bomba, nes kinų milionams išskersti paprastų bombų nepakanka. Todėl galima konstatuoti, kad

JTO krizė

užsitęs. Gali būti iš to tiktai viena nauda, kad visai žmonijai galutinai paaiškės komunistų nesuklbamumas ir gal bus laimėta šiek tiek laiko tiems pasiruošimams, kurie dabar vyksta *Europos vakaruose ir ypač* jų Atlanto Pakto bloke.

Bet tuo tarpu nieko gera dar nematyti.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal naujausį NEWSWEEK periskopą

Rašo Br. Aušrotas

Kodėl Pleven liko namie

Yra kelios priežastys, kodėl Prancūzijos min. pirmininkas Pleven nevyko drauge su Attlee į Vašingtoną: 1. jis jaučia, kad prancūzai nieko negali laimėti, prisidedami prie britų prašymo pasiekti b etkokį „sutvarkymą" Tol. Rytuose; 2. prancūzai sutinka, kad toks jų elgesys bus menkai suderinamas su galimu greitu kreipimuosi į JAV prašant karių ir ginklų Indo-Kinijos gynybai.

Kaip ilgai atgrasins?

Jungtinio Štabo V-kai ir ginklų įvertinimo žinovai dabar persvarsto esmines pažiūras dėl atominės bombos, kaip veiksnio sulaikančio rusus nuo karo. Kariai dar ir dabar yra įtikinę, kad Amerikos atominių bombų atsargos atgrasinusios rusus nuo smūgio. Ir jie bando įsigilinti į Kremliaus galvoseną, kad įvertintų, kaip ilgai tai galį tęstis. Jų pasitikėjimas dalinai buvęs sukrėstas Raudonosios Kinijos karingos laikysenos, rodančios, kad Kinijos vadai rizikuoja būti paliesti atominės bombos.

Nepagrįstas optimizmas

To negalima patikrinti, tačiau iš už geležinės sienos Londoną pasiekią pranešimai sako, kad gen. MacArthuro optimizmas, dėl greito karo užbaigimo, buvęs paremtas dalinai klaidinga informacija japonų slaptosios tarnybos agentų. Esą Pekingo pranešėjai teigę, kad raudonieji kinai nekariaus.

Bėga iš laivo?

Amerikos politikos vadovai bijo, kad JT pralaimėjimai Korejoje galį turėti griaunamą įtaką Vokietijos viešajai nuomonei. Kai kurie žymūs vokiečiai, esą pasirengę peršokti į komunistų stovyklą. Net ir keli Adenauer'io kabineto nariai primygtinai ragina Vokietijos kanclerį pakeisti savo nusistatymą dėl ginklavimo ir griežtai prieš tai pasisakyti...

Panašūs pranešimai iš Malajų rodo, kad nors didžioji kiniečių masė yra antikomunistinė, bet karo atveju Vakarų su komunistine Kinija jie persimes į raudonųjų stovyklą.

JT nuomonės

Tuo tarpu, kai Acheson'o padetis namuose nėra per daug šviesi, jis labai aukštai vertina mas JT *antikomunistinių* valstybių delegatų. Ypatingai europiečiai į jį žiūri, kaip į talentingą idealų diplomatą, pabrėždami jo pasisekimą JT pilnaties suvažiavime, suradusį tinkamą *sprendimą, kaip išeiti iš* padėties ST, turinčios veto teisę...

Štai ką, Mme Pandit, Indijos atstovė ir Nehru sesuo pašnibždėjo gen. Carlos Romulo, praėjusią savaitę, jį sutikusi JT koridoriuje: „Tibete dabar atrodo ramu, Tačiau iš esmės padėtis blogėja ir mano brolis yra didžiai susirūpinęs".

Prancūzai sutiko

Lotynų Amerikos kraštai siūlę, kad sekantis 1951 metų JT pilnaties suvažiavimas įvyktų Europoje iš anksto susitarę su prancūzais, kad ta sesija *vyktų Paryžiuje*. Prancūzai anksčiau susilaikę, bijodami apie 3.000.000 dol. išlaidų, susijusių su atnaujinimo darbais. Dabar atrodo, kad biudžeto komisija šią sumą paskirsianti ir Paryžiuje, greičiausiai įvyks JT 1951 m. visuotinis susirinkimas.

Užsieniuose

Pastoriaus Niemoller'io prieš *šiškos viešos prakalbos, prieš* Vokietijos atsiginklavimą paskutiniuose Vokietijos rinkiminiuose mitinguose sudaro jam žymių keblumų su Evangelikų Bažnyčios vadovybe V. *Vokietijoje*...

Andriaus Ždanovo vardo Leningrado universitetas išleido Rytų Afrikos tautelės Swahili — Rusų kalbos žodyną, kas parodo, kiek daug dėmesio komunistai skiria Afrikai.

81-mas kongresas smarkiai dirba.

Paskutinių dienų pasaulinė suirutė neveikliųjį 81-jį Kongresą paverte *labai* darbščiu ir greičiausiai jis neišsiskirstys net Kalėdų atostogų, dirbdamas ligi 1951 m. sausio 1 d.

Karštoji politinės raidos apžvalga

Trumanas: — mes pasitiksim susidariusią padėtį pavartodami visas reikalingas priemones, įskaitant ir atominę bombą.

„N. Y. Times" polit. komentatorius Baldwin: — Atominės bombos geriau nepanaudoti. Šiuo kritišku momentu. Trumano kažkaip ir neatsakingi žodžiai geriau būtų likę nepasakyti. Atominio ginklo pavartojimas sukeltų tiek psichologiškai, tiek politiškai visą Aziją prieš Ahantus. Kariniu požiūriu jos panaudojimas Korejoj ar Mandžiūrijoj nebūtų efektingas.

Kanados užs. reik. min. Pearson: — Jeigu pozicijos bus stabilizuotos, mes turim visais galimais būdais bandyti pradėti derybas su komunistais Kinijoje. Nuo 1939 m. Miuncheno konferencijos sąvoka „nuolaidų politika" reiškė trumparegišką ir gėdingą politiką, paaukojant vieną kraštą dėl kitų tariamo saugumo. Mano siūlomai politinei linijai negalima to prikišti — tai nėra nuolaidos, bet bandymas diplomatiniu keliu rasti galimybę gyventi geruoju su Azijos komunistiniu pasauliu.

Baldwin: — Visų pirma, nei Azijos, nei Europos jokios rūšies Miunchenas negali išgelbėti, nesvarbu kokį saldų pavadinimą tam parinktų. Dabar prievarta išgauta „nuolaida" ar „kompromisas" vestų prie stambesnių grobstymų ateity.

Britų kariniuose sluoksniuose privačiai reiškiama nuomonė, kad Jungt. Tautų Armijos būsią priverstos gelbėtis ir išgyventi Tol. Rytų „Dunkerque".

Baldwin: — Nėra abejonės, kad Aliantai pralaimėjo kovą Korejoj. Kinijos komunistai galėtų išstumti juos iš Korejos, jei tik sumokės kraujo kainą. Tačiau didesnis pralaimėjimas — nors Jungt. Tautų kariai ten ir nekovojo — buvo pačios Kinijos praradimas; visa kita neišvengiamai kilo iš šios didelės nelaimės.

Trylika Azijos valstybių krei pėsi tiesiog į Š. Korejos vyriausybę ir Kinijos Liaudies Respubliką pareikšti, kad karinės jėgos, esančios jų žinioj, neperžengs 38-tos paralėlės ir tuo padės išvengti naujo pasaulinio karo.

Višinskis: — nebuvo Kinijos karinių pajėgų intervencijos, nes ji nesiuntė savo dalinių į Korėją ir dabar nesiunčia...

Kom. Kinija užklausė Indiją, jei ji sustos prie 38-tos paralėlės, kokias garantijas gaus, kad Jungt. Tautų jėgos nepersigrupuos pietinėj paralėlės pusėj ir neatnaujins puolimo.

Austin (atsakydamas Višinskiui): — Pasirodė nuajas, pavojingas ginklas iš Sovietų imperializmo arsenalo — „savanorių" doktrina. Būdas gana paprastas: panaudojant kaimyną (satelitą) užpulk valstybę, siųsk divizijas padėti agresoriui, pavadink divizijas „savanoriais" ir tada protestuok, esą tautų bendruomenė neturinti nei teisės, nei pareigos padėti aukai.

Atominės Energijos Komiteto pirmininkas McMahon: — Turimomis žiniomis Sovietai susprogdino atominę bombą ir šiandein jas gamina.

Alsoph: Tikslas — suorganizuoti Vakarų gynybą per dvejus metus. Tuo tarpu sovietų karinis pasiruošimas praktiškai jau įvykdytas. 1952 m. pavasarį Kremlius turės 60 atominių bombų, pakankamai, kad paraližuotų Vak. Europą. Šie faktai rodo, kad Sovietų Sąjunga ištikrųjų bus pasirengusi didelio masto agresijai prieš tai kol mes pasiruošim atremti puolimą. Tiktai labai išmintingas ir ypač energingas veikimas gali dabar išgelbėti šią tautą ir liasvąjį pasaulį.

General Electric Co pirmininkas Wilson: Amerikos išlaidos gynybai 1952 m. sieks 46 bilionus, bet sekantiems metams sumažės iki 41 biliono.

Dabartinė kontraktų norma ginklams ir medžiagoms siekia daugiau 2 bilionų mėnesiui. Netrukus viršys 3 bilionus.

Kanados gynybos min. Claxton: Jei mes žinotume, kad karas bus sekančiais metais, tai, kaip išmintingi žmonės, mes išleistumėm nė ½ ar bilioną, bet — 10 kartų daugiau.

Trumanas: — Mes dabar vėl įsijungėm į didelę apsiginklavimo programą. Daug jaunimo turės skirti dalį savo gyvenimo mūsų ginkluotosę pajėgose. Jokiu kitu būdu mes negalim užtikrinti mūsų tautos išlikimo. — Komunizmas atakuoja mūsų svarbiausias vertybes.

Gen. Eisenhoweris: — Galbūt visi jauni vyrai turės apsivilkti uniformas, nes valdantieji agresorių tautas nusprendė, kad visi laisvi žmonės yra jų priešai. —

Prancūzija sutiko, kad vokiečių kovos vienetai nebus didesni kaip 5000 karių.

Dr. Adenaueris: — Tautų *dalyvaujančių Europos* gynyboj traktavimas turi būti lygus visais atžvilgiais.

Prieš naują Berlyno blokadą

„NL" bendradarbis iš Berlyno.

Į Berlyną paskutinėmis savaitemis atvyko rinktiniai amerikiečių pėstininkų daliniai ir modernios anglų šarvuočių (tankų) rinktinės. Dabar esanti vokiškoji policija (13.000 vyrų) ginkluojama automatiniais šautuvais ir lengvaisiais kulkos vaidžiais. Komunistai irgi grąsina, kad iki vasario mėnesio rytinio sektoriaus policiją penkiariopai padidins.

Vykdami per rusų zoną vakariečių daliniai kliūčių nesutinka, bet komunistai pradėjo šaukti, kad „30.000 geležinkeliečių reikalauja tučtuojau sustabdyti rusų zona vykstantį ginklų transportą. „Amerikiečių atstovas pareiškė, kad jie visus reiškinius, krypstančius į naują blokadą, atydžiai seka, ir tarp v. Vokietijos ir Berlyno susisiekimo nutraukimo jokiu būdu nepakęs.

Vidaus blokada.

„Liaudies policija" tarp zonos ir v. sektorių įrengė visą eilę gatvės užtvarų. Užtvaros kasdien tankėja. Zonos gyventojams važiuojant į Berlyną bilietai parduodami parodžius asmens liudijimą. Iki šiol galėjo laisvai važinėti.

Atpigo namai

Po paskutinių rusų zonos „rinkimų" zonoj atpigo namai, taip kad pusvelčiui galima pui kiausius namus įsigyti. Iki šiol zonoj tik maža dalis gyvenamų jų pastatų nusavinta. Alg. V.

VĖL TARSIS KETURIŲ DIDŽIŲJŲ PAVADUOTOJAI

Po pusės su viršum metų vėl Londone susitiks keturių didžių jų užsienių reikalų ministerių pavaduotojai, kurie vėl tarsis del Austrijos taikos sutarties.

SIŪLOMAS IR KETURIŲ DIDŽIŲJŲ SUSITIKIMAS

Maskva labai spaudžia tris, kad susitiktų Keturi Didieji. Trys sutinka susitikti, bet reikalauja, kad visi tarptautiniai klausimai būtų svarstomi ir sprendžiami. Kadangi Maskva laika neinteresuota, o neramumai *tulose žemės vietose* jai yra būtini, tai ji nenori aiškumo ir todėl 4-rių susitikimas dar neišsprendžiamas.

Vajus „N. L." būstinei

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" NAMŲ STATYBOS VAJUS.

„N. Lietuvos" redakcija ir spaustuvė jau neturi patalpų. Kad darbą galima būtų plėsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva" statybos reikalams paskelbė 3.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliepė ir jau prisiuntė „NL" bendrovės šėrų - akcijų, statybos reikalams, pirkimus. Štai ir jų sąrašo tęsinys:

		$
68.	Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto apylinkė . .	30.—
69.	Grinius V., Sudbury	10,—
70.	Lapas Henry, Tor.	10,—
71.	Rukša Balys, Tor.	10,—
72.	Jonuška Juozas, Tor.	10,—
73.	Vazalinskas A., Mnt.	10,—
74.	Kandižauskas J., Mr.	10,—

Prisiminimas „N. Lietuvai"...

Ačiū tautiečiams už atsiliepimą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL" skaitytojus.

P. J. Jonuška, siųsdamas 10 dol. per p. O. Indrelienę, džiaugiasi, kad laikraštis bus padidintas, o pasistačius savo spaustuvę, galės dar daugiau progresuoti. Todėl linki geros sėkmės .

Gerb. Redaktoriau, Atsiliepiu į Jūsų kreipimąsi padėti sukurti kuklią laikraščiui pastogę ir taip pat priimkite mano įvertinimą už „Nepr. L-vos" vairavimą taip sunkiose sąlygose. Jūsų užsimojimas padidinti mūsų savaitinį draugą iki 10 puslapių rado, kad laikraščio leidimo kolektyvas nepasiduoda įsivyruojančiam lietuviškos išeivijos gyvenime sulėtėjimui ir rezignacijai. Todėl Jūsų pastangas, aš tikiu, nuoširdžiai parems visi tie naujieji imigrantai, kuriuos tada kukliu tė „NL" pirmuosius su lietuvišku žodžiu ir kvietimu į vieną šeimyną aplankė dideliame Kanados plote išblaškytose kasyklose, miškuose ir prerijose.

„Nepr. Liet." naujos pastogės sukūrimo parėmimas yra visų mūsų draugiškumo, įvertinimo ir vidujinio prisirinimo reikalas.

Algirdas Pulkys, Toronto.
Sp. b-vė „NL" ir KLCT.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates	
Kanadoje	$ 4.00	Canada	$ 4.00
Užsieny	„ 4.50	Other Contries	„ 4.50
Australijoje	„ 5.00	Australia	„ 5.00
Teksto eilutė	15 ct.	Paieškojimų kaina	„ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą gauna nuolaidų.

„Nepr. Lietuva" nuo Naujųjų Metų padidinama

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	mielus ir nuoširdžius bendradarbius ir Skaitytojus maloniai prašo į 1951 metų vajaus talką. **Tenelieka Kanadoje nė vieno lietuvio, kuris neskaitytų Nepriklausomos Lietuvos.**
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	yra bendruomeninis visų Kanados lietuvių laikraštis, nežiūrint jų politinių, religinių ir kitokių nusistatymų, todėl ypač brangina visų lietuvių talką, nes tiktai bendromis jėgomis galima atsiekti visiems rūpimų ir brangių tikslų.
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	*tiki, kad visi sąmoningi lietuviai* ją skaitys 1951 metais, ypač, kad **„Nepriklausoma Lietuva" nuo Naujų Metų padidinama.**
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS	kaina metams 4 dol., Australijoje 5 dol., kitur 4,50. Adresas: 3A — th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Dar kartą...

GG. Skaitytojai jau bus pastebėję, kad gautasis „Nepriklausomos Lietuvos" numeris jau kiek kitaip atrodo. Tai yra todėl, kad jis atspausdintas jau kitoje spaustuvėje, kurion teko prašyte įsiprašyti, nes visos Montrealio spaustuvės perkrautos darbais.

Kaip matome, mus spaustuvinė krizė užklupo pačiu nepatogiausiu laiku — artinantis vi duržiemiui. Ir tai mus skatina skubėti, kol dar nelabai įšalo žemė. Statybos darbai dabar dar įmanomi. O juo greičiau bus pastatyta patalpa, kurioje galėsime laisvai dirbti, juo didesnė bus nauda ir Skaitytojams ir Spaudos b-vės „NL" nariams.

Spausdinti toje spaustuvėje, kuri atspausdino praėjusį ir šį numerius, nepaprastai brangu, nes jo atspausdinimas atsėjo 100 dolerių. Tokiu būdu kiekviena savaitė mums neša nuostolius. Štai kodėl tenka rašyti tuo pačiu reikalu dar kartą ir štai kodėl tenka prašyti skubios paramos.

Teisybę sakant, visai nedaug ir reikia menkiau mūsų nameliui. Jis bus paprasčiausis. Jokių „rūmiškų" pretenzijų neturime. Mūsų tas „rūmas" bus paprastas kambarys, kuriame bus viskas drauge: spaustuvė, turinti dvi mašinas — linotipą ir presą, redakcija, administracija, archyvas, KLB-LOKo ir KLCT posėdžių salė ir tt. Mes jau trejus metus tokiomis pat sąlygomis dirbome rūsyje ir dar galėsime dirbti, kad tiktai galėtume įsikurti. Na, žmonės, gal, ir pašiūrėje ištvertume sunkesnes sąlygas, bet mašinos... Joms būtinai reikia tam tikros temperatūros. Jos nepritaikytos, kaip tankai, šalčiams. Taigi, nors vieną kambarį.

Jau turime sklypą - lotą ir patvirtintą namų planą. Jis pagal tvarką, turi būti dviejų aukštų. Bet... mes tikimės, kad galėsime bent kurį liaką išsiversti ir su vienu aukštu, kol prasigyvensime.

Prasigyvenimas, tiesą sakant, yra pagrindinis dalykas. Jeigu mums būtų užtekę kapitalo prasigyventi, mes jau seniai būtume patys uždarbiavę. Spaudos darbų Montrealy yra. Jau seniai būtume spausdinę ir latvių ir estų laikraščius, nes ir jie mus prašyte prašė, kaip kad mes dabar turėjome prašyti kitos spaustuvės mums bent kelius numerius atspausdinti, bet neturėdami savo patalpų, kur galėtume būti šeimininkais ir dirbti tada, kada galime ir kada norime, mes turėjome atsisakyti bet kokių pašalinių darbų. Turėdami gi patalpas, kuriose mes galesime būti šeimininkais, jeigu dar sugebėsime įsigyti porą mašinėlių, mes galesime jau ir uždarbiauti. O tai sudarys sąlygas progresuoti ir pačiam laikraščiui.

Į nieką kitą neturime kreiptis, nes mūsų Mieli Skaitytojai yra visos mūsų egzistencijos pagrindas.

Apskaičiuota, kad minimališ kai įsirengti reikia apie 3.000 dolerių. Dabar gi turime tiktai apie 1.000. Skubi parama išpirkimu akcijų - šėrų mums duotų visą pagrindą skubiai susitvarkyti ir pradėti darbą normalesnėse sąlygose. Norime tesėti visus savo pažadus. Įsipareigojome padidinti laikraštį ligi 10 puslapių, ir norime tai tesėti. Bet spuastuvė, kuri dabar apsiėmė spausdinti „NL", begali tiktai 8 puslapius spausdinti.

Mūsų „rūmai" galima pastatyti per mėnesį — pusantro. Kad tiktai išsitektume tam lėšų.

Todėl dar kartą kreipiamės į GG Skaitytojus, Platintojus ir Rėmėjus ir prašome skubios paramos.

Specialus dar prašymas į Montrealio lietuvius. Montrealis savo metu išgelbėjo „Nepriklausomą Lietuvą", Montrealis ir dabar gali daug padėti. Jeigu taip gražiai atsiliepė eilė tautiečių net iš Amerikos — Čikagos, Brooklyno ir kitų vietų, už ką jiems didelė padėka, tai Montrealis, reikia viltis, ne liks antroje vietoje.

Čia gi ne asmeniškas reikalas. Ką padarysime — padarysime sau, bendruomenei ir savo Tautai.

Kad ir po vieną šėrą, bet daugiau tautiečių! Už tai bus dėkinga ir Nepriklausoma Lietuva.

J. Kardelis.

Sutuoktuvių proga

KSAVERĄ RATAVIČIŲ

ir

AGOTĄ STANKAITYTĘ

sveikiname, linkėdami, kad meilė, dziaugsmas ir pasiaukavimas šeimai lydėtų Jūsų gyvenimą.

Sofija ir Juozas Skučai.

SPAUDOS APŽVALGA

„Tėviškės Žiburiai" ir paskutiniame savo numery tebekaišo „Nepriklausomai Lietuvai" kuolus į ratus...

Apie namų statymą „T. Ž." rašo: „Lėšas tikimasi sudaryti parduodant šėrus. Deja, — džiaugiasi „TŽ", — nei pats laikraštis, nei b-vė nebeturi visuotino Kanados lietuvių pritarimo, nes visos neutralumo deklaracijos nesiderina su praktine veikla. (Prašome faktų, o ne tuščių teigimų. „NL"). Ryšium su dabar vykdomu šėrų platinimu socialistinė visuomenės dalis turi visus šansus sustiprinti savo persvarą savo laiku visų bendromis pastangomis sukurtoje b-vėje, kadangi kito nusistatymo žmonės nuo šėrų pirkimo susilaiko. Sakoma, kad b-vei sustiprėjus, laikraštis „NL" būsiąs visai perduotas stačiai b-vei, bet ne KLB, kaip buvo skelbiama".

Taip rašo „T. Žiburiai".

Logikos tame rašinyje nedaug. Juk, regis aišku, kad jeigu „NL" b-vė sudaryta visų *bendromis pastangomis*", tai gi ar ji nebendruomeninė, ar gi ji ne visų Kanados lietuvių? Juk joje dalyvauja net pačių „TŽ" akcininkai.

„TŽ" sielojasi, kad „socialistinė visuomenės dalis turi visus šansus sustiprinti savo persvarą". Bet gi lygius šansus turi ir ne socialistinė visuomenės dalis, nors šis „TŽ" teigimas ir nepagrįstas, nes teisybė yra vis dėlto ta, kad „NL" bendrovės daugumą šėrininkų sudaro neutralūs, partijoms nepriklausą žmonės. Bet ir „žiburiečiai" turi lygius šansus, nes niekas jų nusistatymų čia nekontroliuoja, kaip kad „TŽ" akc. bendrovėje, niekas skryningų nedaro. Maloniai prašomi dėtis visi tautiečiai. Ir visiems yra žinoma, kad kiekvieno tautiečio dėjimasis į bendrą darbą, bendrą veikimą yra mielai priimamas. Todėl ir teigimas, kad „deklaracijos nesiderina su praktine veikla" neturi nė mažiausio pagrindo.

Iš to jau aišku, kad Sp. b-vė „NL" yra bendruomeninė organizacija, visų Kanados lietuvių sukurta, palaikoma ir esanti jos žinioje. Kogi reiktų „T. Ž." sielotis, kad ta organizacija, kuri yra bendruomeninė ir kuri, pasak tų pačių „TŽ", sukurta visų Kanados lietuvių ir „jokio atlyginimo už „NL" spausdinimą iš KLCT negauna", kad ji, kaip faktinoji leidėja tą laikraštį ir gautų? Ar tai būtų nusižengta bendruomenei? Ar nusižengta bendrovei, kuri tam tikslui aukoja mašinas ir dabar stato namus? Juk esmėje tai yra vienas ir tas pat dalykas.

Bet... „NL" oficiali leidėja yra KLCT kuri, turi savo organizaciją. Visame pasauly priimtąja tvarka, savininkai sprendžia savo turto likimą. Todėl, reikia spėti, kad „TŽ" užbėgdami teisėtam savininkui už akių ir darydami sąmoningus įtaigojimus, kito tikslo neturi kaip tiktai „kaišioti kuolus" į „NL" pažangos ratus.

„TŽ" tai naturalu. Mes tiktai vieną kuklų klausimėlį „T. Ž." patiekiame: ar tai yra krikščioniška, ar tai yra katlikiška?

Istorinių įvykių prisiminimai. Rašo J. Kardelis.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

SOVIETINIO VALDYMO PAGRINDAS YRA DALINIMAS ŽMONIŲ Į PONUS IR MUŽIKUS

Dažnai mes skaitome komunistiniuose laikraščiuose ir susitikdami „progresyviuosius" girdime iš jų: „Jūs ponai buvote, tai ir pabėgote"...

Šį kartą aš ir noriu parašyti apie tuos teigimus ir pagrįsti juos faktais.

Kuo pasireiškė daugumos mūsų poniškumas, komunistai nenurodo. Jie tiktai tuščiais žodžiais tvirtina: Jūs buvote ponai. Kokie daugumas mūsų buvo ponai, parodo faktai: daugelis DP yra eilinių, sunkaus darbo darbininkų; kiti mūs yra ūkininkai. Daugumas jų buvo mažažemiai. Tiktai dalis vidutiniai ūkininkai, kurių žemės plotai siekė apie 30—40 hektarų. Dalis DP yra buvę valdininkai, ir sovietų okupacijos metu. Dalis yra profesorių ir profesionalų gydytojų, inžinierių. Bet gi daktarų, profesorių, inžinierių sovietinė santvarka nesmerkia. Atvirkščiai — jais didžiuojasi. Sovietinės okupacijos metu niekas jų buržujais nelaikė. Jie dirbo ir sovietinė valdžia tiktai džiaugėsi, kad dirba.

Regis, vienintelis fabrikantas DP buvo — Jonas Vailokaitis, bet jis mirė. Todėl, tepasako gi mums komunistai, kur ir kokie čia yra ponai ir kaip juos reikia suprasti?

O apie sovietinius ponus aš papasakosiu, nes juos pažįstu ir asmeniškai. Štai jums ir faktai.

Dr. K. Grinius, būdamas prezidentu, pėsčias gatvėmis vaikščiodavo ir į krautuves užeidavo ir su visais, kas tik norėjo, pasikalbėdavo. O kai Paleckis tapo „prezidentu", jau prie jo be policijos leidimo negalima buvo prieiti. Žinau, Paleckis tikrai menkas ponas, bet... tokia sovietinė sistema: jis pastatytas ponu būti, todėl nuzikams jis jau nebepasiekiamas.

Pažįstu ir Lietuvos komunistų partijos sekretorių Preikšą. Kartą su juo teko susitikti baleto sukaktuvių baliuje. Kaip tokiais atvejais yra naturalu, aš bandžiau kalbėti. Kur tau! Jis atkirto, kad kalbasi tiktai tarnybiniame susitikime... Kadangi aš turėjau tarnybinį reikalą, (kaip Filharmonijos direktorius, o Preikšas buvo partijos sekretorius ir meno reikalams), tai turėjau pas jį užeiti į įstaigą. Bet... Partijos būstinė buvo namuose, kuriuose anksčiau buvo Žemės bankas. O leidimams nueiti pas partijos sekretorių buvo užimtas kitas namas, greta. Ten, norint tarnybiškai pamatyti partijos sekretorių, reikėjo užpildyti specialų blanką su klausimais. poto slaptosios policijos agentas telefonu klausė Preikšą, ar jis mane priims. Ir dvi dienas aš tą procedūrą atlikinėjau, ir taip ir negalėjau ligi Preikšo daeiti. Ar gi tai ne ponai, kurie mužikų nepriima?

Juk Popiežių ir bet kurį prezidentą, net Anglijos karalių lengviau pamatyti, negu tuos *sovietinius ponus.*

O į Kremlių, kur gyvena Stalinas, ir iš tolo negali prisiartinti. Tiesa, Kremliuje esu buvęs, bet kokia procedūra? Buvau specialioje ekskursijoje, kurią lydėjo būrys sovietinių valdininkų. Ir nežiūrint to, kad mes jau buvome jiems gerai žinomi, visus mus, einant į Kremlių, krėtė sovietinis saugumas po kelis kartus. Teko pereiti kelis tikrinimo kardonus - užtvaras. Kiekvienas jų vis savaip krėtė, vis savaip tikrino dokumentus. O kai lankėmės Kremliuje, visą laiką mus filmavo, kad kiekvieną mūsų sujudėjimą fiksuotų.

Man Kremliuje teko būti ir caro laikais. Bet... koks skirtumas! Caro laikais aš laisvai išvaikščiojau visus caro rūmus, pradeant senais ir baigiant naujaisiais, kuriuose ir Nikalojus priimdavo pavaldinius.

Caro Nikalojaus režimas buvo žiaurus ir nežmoniškas. Bet gi Stalino režimas tiek pat yra baisesnis, kiek caro ir diktatoriaus poniškumo laipsnis.

Caras buvo tikrai ponas, bet Stalinas yra šimtą kartų didesnis. Ką jau sakyti apie Staliną, jeigu menkiausias jo pastumdėlis, kaip Preikšas, už kilometro neprisileidžia paprasto žmogaus. Tokio skirtumo tarp ponų ir mužikų, kaip sovietuose, *aš niekur nesu matęs, nors* esu apkeliavęs visą Europą.

Ilgą laiką aš neturėjau frako, kuriuo apsirengti dažniausia užsienių atstovybės, daryda mos priėmimus, pageidaudavo. Bet vis išsiversdavau be frako. Tačiau, kai ir Sovietų atstovybė pareikalavo, kad į jos balių ateičiau frakuotas, nebeliko išeities. Kai maršalas Jegorovas vizitavo Lietuvą, be frako į SSRS atstovybę neįleido. Tai ar gi ne ponų reikalavimai?

Ir dabar, tiktai pasiskaitykite komunistinę spaudą: „Tiesą", ir kitus laikraščius ir pamatysite, kad ten rašoma tiktai apie pasižymėjusius, apie ordenuotus, apie medaliuotus, apie premijuotus laureatus, žodžiu — tiktai apie ponus. Bet nė apie vieną mužikėlį, eilinį darbininką. Jeigu kieno pavardė suminėta, tai ne kitokio, o tiktai sovietinio pono, prie kurio eilinis pilietis jau nesigretink. Sovietiniai ponai ir sovietiniai mužikai tai kaip ugnis ir vanduo skiriasi. Visa sovietinė valdymo sistema ant to tik ir pastatyta ir tuom tiktai ir laikosi. Deja.

Ir čia, Amerikoje, ne mes DP ponai, bet tie žmonės, kurie save vadina progresyviais, bet patys ir gyvena ir elgiasi kaip didžiausi ponai. (d. b.)

Aukštaitis.

Dabartinio Lietuvos gyvenimo vaizdai

8.

Pasikalbėjimai su rusais, Sovietų Rusijos gyventojas, ar paprastas žmogus ar valdininkas, tyli, nekalba; jis bijo, kad neištartų kokio neatsargaus žodžio. Tada su juo baigta. Despotinis režimas slegia kiekvieną, neretai — net enkavedistą; bet rusas tyli ir nieko nesako, arba giria Staliną ir jo tvarką.

Kitaip esti, kaip prisikentėjęs rusas atsiduria, kaip sakoma, prie keturių akių; kai jis įsitikina, kad pokalbio dalyvis *jo neišduos ir kai po litro sa*magono atsipalaiduoja jo užveržtas liežuvis. Tada rusas pasako tai, ką jis laiko giliai savyje paslėpęs. Minėtas p. A. papasakojo, apie keletą savo *pasikalbėjimų su rusais.* Pasikalbėjimai įvykę po keleto susitikimų, kai tie rusai įsitikinę, kad p. A. jų neišduos, ir po geros samagono porcijos, be liūdininkų. Štai jie.

Raudonosios armijos pulkininkas. „Nenusiminkit. Bus naujas karas. Su Amerika. Ir gana greit. Po karo jūs vėl galėsite gyventi ramiai ir būsite laisvi. Kam mum Lietuva? Mum reikalinga tik Baltijos jūra".

Vieno apskrities N. K. V. D. viršininkas: „Karas bus. Kariausime su Amerika. O kai karas prasidės, gal jūs manote, kad mes už Staliną kariausime? Niekuomet! Pamatysite jūs, kad mes padėsime jūsų banditams". Banditais rusai vadina Lietuvos partizanus.

Dar vienas pasikalbėjimas Rusijos didmiestyje, su prokuroru. „Kad tik greičiau karas prasidėtų su Amerika. Mums reikalingas tik vienas dalykas: kad Amerika įkištų į mūsų pastogę įžiebtą degtuką. O kai mūsų namas suliepsnos, tada mes patys susitvarkysime su savo žiurkėmis". Apie Stalino režimą taip galvoja šimtai milionų anapus geležinės uždangos, bet iš baimės dėl savo ir savo šeimos gyvybės, visi jie garbina ir dievina tą patį Staliną. Tik labai retas, apimtas desperacijos ir apsvaigintas alkogolio, kartais balsiai prasitaria patikimam žmogui, ką ištikrųjų jis galvoja apie Stalino komunizmą ir patį Staliną.

Bimba Lietuvoje.

Asmeniškai p. A. netekę matyti Bimbos, kai jis lankėsi Lietuvoje. Bet esant Kaune ir Vil

Nukelta į 7 puslapį.

JUOKDARIAI...

Žmonės pradeda galvoti?

„Liaudies Balsas" skundžiasi skaitytojais: „Laikas nuo laiko nugirstame priekaištų iš skaitytojų. Girdi, laikraštis įdėjo nesąmonę"...

Tai malonus reiškinys, nes ir „LB" skaitytojai pradeda galvoti ir blaiviai klausimus svarstyti. Jie, nežiūrint „progresyviųjų" pūtimo jiems į akis dulkių, pradeda įžiūrėti jų rašomas nesąmones.

Bet, žinoma, „LB" gi neklaidingas, todėl bando atsikirsti, bet prirašo dar daugiau nesąmonių.

Apie šeimos galvas...

Kad ir koks žiaurus būtų kapitalistinis išnaudojimas, bet vis dėlto kiekvienas darbininkas už savo darbą gauna atskirą atlyginimą. O sovietuose, kaip aiškina „LB", yra kitaip. Girdi, „dažnai darbadieniai skaitomi tiktai šeimos galvai, nors su juo dirba kiti šeimos nariai"...

Tai tau ir sovietinė demokratija, tai tau ir socialistinis teisingumas: dirba visa šeima, bet atlyginimą už darbą gauna tiktai šeimos galva... Tokiu būdu, *esą išeina, kad sovietinis* darbininkas išdirba ne po vieną, bet po pusantro ir daugiau darbadienių...

Ar gi tai ne vergija: dirba visa šeima, o darbadienius užskaito tiktai šeimos galvai? Kur gi tada moterų lygybė? Ir kaip tas atrodytų, kad ir Kanadoje dirbtų vyras, žmona ir keli vaikai, o visa šeima užskaitoma tiktai vienam, šeimos galvai? Juk tai yra tikriausis absurdas, kurio tiktai jau visai neprotingi žmonės negali suprasti.

Kodėl nieko nepaaiškina dėl 6 kilogramų?

„LB" aiškinasi su savo skaitytojais dėl darbadienių, bet kodėl jis nepasiaiškina dėl gerųjų sovietinių atlyginimų? Pats „LB" rašė, kad kolūkiečiai Lietuvoje už darbo dieną gauna atlyginimo 6 kilogramus arba apie 12 kanadiškų svarų grūdų. Ir dėl tokio darbo atlyginimo kelia džiaugsmo aliarmą: didžiausia, girdi, laimė tiek uždirbti...

Mes jau klausėme „LB", kiek gi toks atlyginimas bus *Kanados valiuta?* — Pusė dolerio už visą dieną, ar visas kvoderis? — Kodėl „LB" tyli?

Neranda genialaus skulptoriaus.

Sovietiniai kritikai nepatenkinti skulptorium J. Poliu. Girdi, „nėra pavykęs ir liaudies poeto Liudo Giros portretas.. Biuste nesijaučia poeto charakterio, jo vidaus pasaulio"...

Sovietiniai kritikai, matyt, reikalauja, negalimo. Liudas Gira buvo klierikas, metė kunigų seminariją ir vedė; paskui, būdamas vedęs, ūžė su „panomis"; buvo „buržuazinės Lietuvos" *žvalgybos viršininku,* gaudė komunistus ir sodino į kalėjimus; buvo sovietiniame kalėjime ir buvo iškeistas į bolševikus su Rusija; paskui pradėjo garbinti okupantus ir pats *pasidarė komunistų batlaižiu...* Tai kokio genijaus reikia, kurio darbo biuste būtų jaučiamas „poeto charakteris ir jo vidaus pasaulis". Juk tokia dvasinė makalynė, kad ir *velnias* ragus nusilaužtų?...

Nevyksta iš pelų virvelę vyti...

Sovietinis kritikas labai nepatenkintas skulptorium Jakimavičium, *kuris, esą,* bendrai geras skulptorius, bet nemokėjęs sukurti nesamo traktorininkės tipo.

Matyti, Jakimavičius laikosi „socialistinio realizmo", todėl traktorininkę vaizdavo realistiškai. Ir todėl ji išėjo menka — išvargusi, išbadėjusi, nudriskusi ir bendrai — ne kokios išvaizdos. O tai okupantui yra peilis. Juk okupuotieji ir prievartaujamieji, pagal sovietinę stailą, turi būti patenkinti — linksmi, gerai išmaitinti, gražiai apsirengę ir energingi... O čia Jakimavičius pavaizdavo *traktorininkę tokią,* kokia ji tikrai yra... Matai, vyras, nepataikė į okupantų skonį...

Mandrapypkis.

BENDRUOMENINĖMIS TEMOMIS

Mūsų bendruomeninės veiklos eiga rodo tam tikrų pulsavimo žymių. Čia žiūrėk, tas veikimo pulsas, supurtintas kokio įvykio smarkiau ima plakti, čia vėl aprimsta, silpsta. Šiuo metu, kada vis dar nėra kaip reikiant gimęs mūsų visų taip laukiamas kūdikis — Kanados Lietuvių Bendruomenė (nors tų žymių jau gana apstu), tikrumoje nėra ir tos veiklos, to tikrojo variklio. Vien tik Centrinį Laikinąjį Organizacinį Komitetą gal ir netektų dėl to kaltinti: kaip viršūnėje, taip ir apačioje yra gausu tos neveiklos žymių su tuo skirtumu tik, kad viršūnėje atskiri asmenys yra tuo darbu daugumoje perkrauti, o apačioje iki pavienių tautiečių imamai yra daugumoje neprisivertimas, neįvertinimas padėties, nesąmoningumas. Nors liūdna, bet taip yra.

Kartais atskiri tokios bendruomenės veiklos žiburėliai blyksteli tai vienur tai kitur. Juos užžiebia pavieniai pasiryžėliai, entuziastai. Kartais tokie žiburėliai įsidega šviesiau: reiškia — ačiū Dievui, atsirado pritarėjų. Tačiau pažįstant esamose išeivijos sąlygose mūsų tautiečius, dalinai sunku yra tikėtis, turėti viltį, kad tokius įžiebtus žiburėlius plėstų ir pakurstytų tik pavieniai asmenys...

Imkime kalbėti konkrečiais pavyzdžiais. Štai skaitome visuose lietuviškuose laikraščiuose rašytojų atsišaukimą į visuomenę. Kviečia visuomenę į talką sudaryti fondą, iš kurio bus paremti lietuviai kultūrininkai, rašytojai kovoje dėl lietuviško rašto ugdymo ir politines nepriklausomybės atgavimo. Tačiau reikia labai abejoti ar daug pavienių asmenų yra gyvai reagavę. Taip jau yra, kad tam reikalingas dar tam tikras bendruomeninis auklėjimas. Tą svarbų darbą turi dirbti visų organizacijų ar bendruomenės padalinių vadovybės. Pirmiausiai privalėtų į tokį kreipimąsi tuč tuojau reaguoti visų lietuviškų organizacijų vadovybės. Nereikia gėdytis, jei tik kelių dolerių auką tėra įmanoma pasiųsti; priedo gali būti raštas, kuriame pareiškiamas gyvas pritarimas, kaip moralinis tiems pasiryžėliams pastiprinimas. Ta pačia proga paraginami ir nariai, kas gali pavieniai paremti. Nereiktų vengti ir spaudos. Juk joje ir turi atsispindėti mūsų gyvenimas. Laikraštį nors ir „laukinis žmogus" vistiek nors sekmadieniais, jei neperskaito, tai bent pervercia, peržiūri. Dažnas nors iš tokių, pastebėjęs jam pažįstamą pavardę ar organizaciją kartais ir pats, kam nors dar jį paraginus, „pamėgins" paremti.

Turime ir kitokių šauksmų. Čia žiūrėk, tūlam tautiečiui ištiko didelė nelaimė: dėl ligos gresia net deportacija. O ar daug atsiliepė į pirmųjų kvietimą. Garbė pirmajai bendruomenės padalinio vadovybei paremsiai tai; garbė taip pat pir miesiems, greičiausiai reagavusiems tautiečiams, paremiant savo nors ir kukliomis aukomis. Kaip nuostabiai nejautrūs mes paliekame savo tautiečiui — artimui...

Tikrai, ir čia organizacijų vadovybės turėtų pirmosios atsilicpti, kartu paraginant ir pavienius narius. Dar daugiau: mūsų bendruomenės organo „NL" vadovybė yra pasiuntusi S. O. S. O ar daug laivų skuba į pagalbą?...

Mažosios Lietuvos lietuviai, jos spauda kreipiasi į tautiečius kviesdama nors prenumerata paremti; čia vienas tautietis tarp kitko ir nusiskundė, kad tikrai užsiprenumeruotų, bet antraša nežinąs; mūsų periodinė spauda galėtų kartkartėmis tai painformuoti.

Artėja metų pabaiga. ypač bendruomenės padaliniuose spaudos platintojai turi neaplenkti nė vieno tautiečio, paraginant užsiprenumeruoti bet kurį laikraštį, svarbu lietuvišką. Kiek tai liečia mūsų Kanadą, tai tikrai gėda būtų, jei kiekvienas dirbantis jų visų neužsiprenumeruotų, kaip „Nepriklausomą Lietuvą", „Tėviškės Žiburius", kur yra jaunuolių — „Skautų Aidą". O iš Jungtinių Valstybių, mūsų mažyčiams „Eglutė" būtina! Pajėgesnieji juk ir dienraštį pagal skonį gali pasirinkti. Intelektualai juk ar gali apsieiti be kultūros žurnalo?... Kiekvienam iš mūsų tai pareiga, tai įstatymas, kurį mes turime justi.

O gi jau įpusėjęs ir Tautos Fondo vajus; tikrai nedaug pavienių yra atsiliepę į tą atsišaukimą. Ir čia bendruomenės padalinių vadovybės turi pirmosios šokti į talką. Turi numatyti asmenis iš kiekvienos darbovietės, kur tiktai dirba keli lietuviai ir paruošus aukų lapus jiems išdalyti. Privalėtų būti paragintas kiekvienas lietuvis duoti nors ir menkiausią auką. Netektų tada dėl to pavieniems rinkėjams daug vaikščioti ir sugaišti, ko nė vienas labai nenori. O tokie talkinimai — aktyvas galėtų būti, jei tai būtų tikslinga ir atžymėti kaip nors...

Kol nėra galutinio gerai veikiančio centrinio organo, kurs duotų visus tuos nurodymus— privalo reikštis bendruomeninej veikloj kuo didžiausias patizaniškumas ir kuo geresni bus pasiekti rezultatai, juo geriau.

Dažnam iš mūsų tuoj kils mintis, kad visur tik pinigas ir pinigas... Kitas vėl ras argumentą, kad, girdi, tas ubagavimas ir nuo lietuviškumo atbaidys... Teatbaidie, jei tokiam už sutaupytą centą tik tokiu atveju tegalima išlaikyti tas švenčiausias kiekvienam lietuviui ...ykas: išlikti lietuviu.

Pasižiūrėkim tik į mūsų kaimynus: negiriant jų ir nepeikiant savęs, tenka konstatuoti, ad jie tikrai, visais, ypač bendruomeniniais reikalais yra daug jautresni ir duosnesni. Gal ne visose vietovėse taip yra, bet negalima tuo guostis amintis. O kodėl mes negalime būti kitiems pavyzdžiu?

Daug tam kartais kliudo atskirose vietovėse sroviškumas, tačiau KLB-nės rėmuose visi juk mes telpame. O svarbiausiais mūsų tautos reikalais juk ar nesame visi vieningi?

Kaip gražus yra pavyzdys, kai dviejų vietovių Anglijos lietuviai apsiėmė globoti vieninteles pilnos anglų zonoj Diepholze esančios lietuvių gimnazijos atskiras klases. O ten bene ar ne dauguma tik mokinių yra lietuvininkai: t. y. Mažosios Lietuvos lietuvių vaikai.

O ar nebūtų gražu jei ir iš Kanados ar USA apsiimtų taip pat kokios nors vietovės lietuvių organizuotas padalinys globoti po klasę. Ką pajus tie mažyčiai savo sirdelėse, kai žinos, kad kaž kur toli Kanadoje ar USA gerieji nepažįstami dėdės ir tetos lietuviai nepamiršta jų?...

O ar tai nebus išblėsusios jųjų tautinės sąmonės stiprinimas?

O tuo pačiu ar mes patys nejusime to vidinio pasitenkinimo ir ar tik nestiprinsime taip pat ir savojo tautinio susipratimo? O gal tai netiesa?

Paimkime iš mūsų pačių tarpo kitokį pavyzdį. Du jauni vyrukai, abu nevedę užeina į lietuvišką sueigą. Spaudos platintojas kaip tik turi atsinešęs pilną portfelį tik ką gautų iš Vokietijos knygų. Mūsų kalbami jaunuoliai abu vos pradžios mokyklos mokslo lygio. Vienas iš jaudviejų nuperka net 6 knygas, kitas nė vienos, girdi jis neturįs laiko jomis skaityti; tuo tarpu pirmasis dar net daugiau valandų į dieną užimtas. Uždirba abu neblogai, o palyginti su šeimas turinčiais — visai gerai laikosi. Klausimas, kur to antrojo asmens — sūnaus palaidūno sąžinę taip daryti ir taip kalbėti? Tikriausiai kiekvienas šeimos galva už dirbdamas kitas dar ir mažiau negu jis, o turi savo namuose knygų, nes turi ir vaikų...

Belskimės visi į tokių mūsų brolių ar sūnų — palaidūnų lietuvišką savigarbą, sąžinę; nebijokime jei jie trumpam ir prasišalins ir nelankys tų sueigų, susirinkimų. Tačiau jie negalės ilgai tverti. Lietuviškas balsas, gyvas žodis, ilgiau tokiam negirdimas, kaip sunkus akmuo slėgs jį ir jis sugrįš ir turės paimti pagaliau ir lietuvišką knygą ir laikraštį į rankas.

Čia mūsų sesės turėtų ateiti į pagalbą taip pat. Meilus šypsnis tik sąmoningam broliui, bet ne kokiam, tautine prasme, ištyžėliui. Koks iš tokio galės būti gyvenime vyras kad ir šeimoje, jei jis neturi vyriško lietuviško ryžto savyje, jau dabar, tai tėra tik vaikščiojančios kelnės...

Dabar, kada baigėsi jau vasaros malonumai, kibkime visi taip pat ir į našų lietuvišką darbą. Žiemos metas darbui visada yra produktyviškesnis, tikėkim, kad toks jis bus ir mūsų bendruomeninėj veikloj.

A. P.

Lapkričio 25 d. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje susituokė DLK Vytauto klubo choro dalyviai pp. Ona Dainiūtė ir V. Lukauskas. Šio atvaizdo viduryje matome juos šauniame jų palydų būryje. Iš kairės į dešinę: pirmoje eilėje — S. Piečaitytė, V. Keveraitė, B. Markevičiūtė, J. Dainiūtė, J. Naujokaitė, J. Vasiliauskaitė, L. Ivanauskaitė, G. Mackevičiūtė. Antroje eilėje—J. Naruševičius, J. Cibas, P. Verykis, P. Bunys, A. Vitkauskas, A. Vasiliauskas, J. Valinskas, P. Dainius.

Dėl atsakymo apie bendruomenines ligas

Sault-Ste-Marie, Ont. Lapkričio 23 d. 47(48) „Tėviškės Žiburių" numeryje radau keletą labai netikslių pastabėlių dėl savo straipsnio „Apie bendruomenines ligas", įdėto „Nepriklausomoje Lietuvoje" lapkričio m. 9 d. Pasistengsiu į tai atsakyti.

Savo straipsnio pabaigoje buvau minėjęs, kad tikiu susilauksiąs priekaištų iš tų, kuriuos palies ir tiesa — kažkas jau atsiliepė.

Kadangi man žinoma, kad laikraščių redakcijos paprastai nenoriai tokius dalykus spausdina, bet aš ir neperdaugiausia laiko turiu, tai atsiliepiu į tokių „dvasios pavargėlių", „tėvynės dergėjų" ir pan. neobjektyvias pastebėles visai nekreipsiu dėmesio.

1. V. S. iš kažkus ištraukė mano asmenišką ginčą su pora asmenų. Tuo klausimu esti įvairiomis progomis ir su daug kuo kalbėjęs, įrodinėjęs ir, kaip savo straipsnyje žadėjau, tai tikrai vesiu „kovą" ligi galo... Niekuomet aš pats asmeniškai jokių ginčų nepradedu, bet sulaikyti arba pataisyti kokį nors „dvasios pavargėlį" arba „tėvynes dergėją" skaitau pareiga. Gal tai užskaitytumėt ne asmeniškais ginčais, bet kuriuo nors vertingesniu dalyku, sektinu kiekvienam padoriam lietuviui?

2. Apie mūsų kolonijos gyvenimą S. S. Marie tikrai dažnai rašau, o kartais net ir kitus pataisau. Objektyvumą aš kaip tik mėgstu. Kam čia dailinti ar ką nors slėpti? Tų objektyvių, kai kam žinoma nelabai malonių, korespondencijų pasėkoje ir kelių lietuvių inteligentų pastangomis buvo atgaivintas vietos komitetas, kuris po pusantrų metų pertraukos pradėjo šiokią tokią veiklą. Tai pradėta ne kokios nors asmeniškos naudos ar garbės ieškant. Veikia, sako, į laikraščius rašinėja, bet ką tuo pasicks... Ir su pasigardžiavimu prideda — o dirbti vistiek turi ir turės... Ar tai ne „dvasios pavargėlio" žodžiai? Lyg veikia ir į laikraščius rašo tam, kad nedirbtų. Darbas, atrodo, visiems lygiai reikalingas.

3. Aš nerašiau, kad mūsų kolonijoje nėra patriotų — lietuvių, bet kad „dvasios pavargėlių" ir „tėvynės dergėjų", kuriuos aš savo straipsnyje pakankamai apibūdinau, nei ant pirštų nesuskaitysi, tai tikras dalykas. Tautos Fondui tikrai buvo surinkta daugiau, kaip $ 100.—. Atrodytų, kad lietuvių kolonijai, turinčiai truputį daugiau, kaip 100 gyventojų, tai yra daug, bet reikia kitaip skaičiuoti. Dirbančių vyrų, (vedusių, o daugumoje nevedusių) mūsų kolonijoj yra per 60, o aukotojų, kurių tarpe buvo ir kelios moterys, buvo apie 40. Kurgi visi kiti? Jeigu apie 10 padorių žmonių ir daugumoje tokių, kurie savo santaupų tūkstančiais neskaičiuoja, aukojo po $ 5.—, keletas po $ 3, tai tik ne „dvasios pavargėlių", kurie nieko neaukavo. Jei gu kam nors rinkėjai nepatiko ar nenorėjo aukoti per L. O. Komitetą, tai kodėl nepasiuntė aukos stačiai Tautos Fondo Valdytojai Kanadoje? O gal užbaigimui šio punkto malonėtų atsakyti, kiek gi pats V. S. Tautos Fondui aukojo?

4. Gal į mūsų koloniją ir ateina 40—50 „Tėviškės Žiburių" ir „Nepr. Lietuvos", o taip pat ir nemaža laikraščių iš USA, bet ir čia keistas supuolimas, kad kas prenumeruojasi laikraščius, tai po keletą. Tie patys žmonės perka ir platina įvairią antikomunistinę spaudą, leidinius anglų kalboje apie Lietuvą ir tt. Nenuginčyta, kad yra žmonių, o jų nei ant pirštų nesuskaitysi, kad jokių laikraščių nesiprenumeruoja.

(Nukelta į 6 pusl.)

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

11. PAS SENIAUSIĄ HAMILTONO GYVENTOJĄ.

Kas iš naujųjų ar senųjų Hamiltono lietuvių nepažįsta, ar nėra girdėjęs apie Antaną Mikį, tą tipingą žemaitį? Tur būt nėra nė vieno lietuvio, kuriam neteko susidurti su tuo, gan aukšto ūgio, nežiūrint jau 60 m. amžiaus, bet dar gerai atrodančiu Hamiltono lietuviu.

Jau per eilę „NL" Nr. einant, mūsų pirmųjų emigrantų išgyvenimų aprašymui, ir Hamiltono korespondentas, norėdamas supažindinti skaitytojus su tuo vienu iš seniausių vietos lietuvių, pasitaikius progai, nuvyko į jo namus, (82 Niagara Str.) norėdamas išgirsti ir jo pergyvenimus naujojoje tėvynėje.

Randu, p. Antaną Uikį, betriūsiantį apie savo namus. Pasisveikinu, ir pasisakau, kokiu reikalu atėjau.

— Aha, į laikraštį nori parašyti... kad daug pergyvenau, „šiltą ir šaltą" mačiau, tad nežinau ar Jums bus viskas įdomu, na bet gal ką įdomesnio ir išgirsi.

— Daugumas mane vadina — pradėjo šis iš Mažeikių apskr., Laižuvos parap. kilęs žemaitis — Vuikiu (o anglai rašo Wikis), bet mano tikroji pavardė yra Uikis. Įdomi yra mano šeimos istorija: dėdukas, būdmaas 3 mėn., liko našlaičiu (tėvai mirė), tad buvo paimtas auklėtiniu pas ponus — dvarininkus. Išaugo, kentėdamas ne kartą rykštę (o svetimų rankų ji yra daug skaudesnė!) į stiprų vyrą, vieną stipriausių visoje apylinkėje. Vedė turėdamas 50 metų ir su žmona išgyveno dar 65 m. — viso 115 m. Mano tėvas gyveno neblogai: turėjome 40 desėtinų žemės, o šeimos, be tėvų, dar buvome 4 broliai ir dvi seserys.

— Kodėl vykote į Kanadą — pertraukiau p. Uikis — jeigu turėjote Lietuvoje neblogą gyvenimą?

— Laimės ieškoti! Juk jaunystė — kvailystė, plaukų galvoje milionai! Gavęs iš tėvo 200 rublių, 17 m., su Antanu Žutu (vyresnis už mane), gerai atsimenu, per Kalėdas, perėjome Prūsų sieną ir iš Hamburgo išvykau į Angliją. Bet laive vienas žydas susirgo lim pamąja liga, todėl Liverpolyje teko išbūti net 7 savaites.

— Ar sutikote čia daugiau lietuvių?

— Ne, bet pripuolamai paži nau Latvijos žydą, tad mokėdamas latviškai, pirkinėdavau pas jį maistą, oranges (o juos labai pamėgau!) ir kt. Iš duodamo barakuose, Liverpolyje maisto, galima būtų badu numirti.

— Pirmutinis Jūsų miestas Kanadoje?

— Montreolas! Čia turėjau pažįstamą J. Monkevičių (jau miręs), kuris gyveno netoli steišeno. Suradau, bet darbo teko jieškoti apie 3 mėn.

— Koks buvo pirmas Jūsų darbas?

— Montrealyje, plieno liejykloje, kur gaudavau net po 18 c. į valandą. Bet darbas buvo labai sunkus, todėl padirbęs 4 dienas, mečiau. Atsimenu, kai pasisakiau apie tai Jonui Monkevičiui, tas man ir atrėže: „Tingėjai pas tėvą kiaules ganyti, galvodamas kad čia pinigai ant streeto mėtosi!" Ką galvojate, jau jo „kišenėn buvau įlindęs" su $ 5, kas tuo laiku buvo didelis pinigas, tai ne dabar... Bet jaunas buvau, stiprus kaip Jūs, todėl gavau darbą The Steel Co Montrealyje ir čia išdirbęs iki 1910 m. rugsėjo mėn., išvykau į mišką. Ten tai uždirbau! Per 8 mėn „parsivežiau" $ 130,—, atidaviau skolą tėvui ir dar liko.

— Ar daug lietuvių buvo Montrealyje?

— O, je! Juk mano vestuvės buvo Lietuvių Klube 1914 m., su 10 pabrolių. Kainavo $ 300, o svečiai sumetė $ 70.

— Kiek jau metų „nešiojate" ant savo pečių?

— Nors dokumentuose esu 61, bet tikrumoje, dar už poros mėnesių susilauksiu 60. Mat būdamas Montrealyje „mon" truputį pesisendino.

— Ar dėl darbo, ar šiaip dėl kitų priežasčių?

— Montrealyje, Lietuvių Klube, norėjau būti šėrininku, bet turėdamas 19 m. negalėjau. Na ir sumelavau. Nuo to laiko ir palikau dviems metais senesnis.

— Girdėjau, kad 1916 m. iš Montrealio atvykote į Hamiltoną?

— Taip, 1916 m. buvau jau Hamiltone.

— Kaip atrodė anuomet, šis Kanados pramonės miestas?

— Bent 3 — 4 kart mažesnis. Kur dabar yra Ottawa Str., tuomet stovėjo farmos, ar ba — kur dabar yra lietuvių bažnyčia, namų beveik kaip ir nebuvo. O Jūs pats, dirbate „Stilkoje", tad galiu pasakyti, kad tos visos naujos halės — stovi „ant vandens" — prieš 25 m. čia dar būta ežero!

— Ar radote čia jau anksčiau gyvenančių lietuvių?

— Radau Krakauską (miręs), kuris į Hamiltoną atvyko anksčiau manęs iš Montrealio. Vėliau atsirado Bigaila, tas... ach kad jį kur bala, apskritveidis — jau užmiršau pavardę ir kt. lietuviai.

— Kur dirbote Hamilione?

— Daug kur, nes su darbais čia nebuvo sunku. Ilgiausiai išdirbau „drutaunioj" — 17 m. Atsimenu, I-ojo karo metu, gerai ėjo biznis su „dratu" į frontą. Uždirbdavau tuomet iki 30 dol. per savaitę.

— Ką galite pasakyti apie naujus lietuvius?

— O, jie visi yra išmokslinti, nors kai kurie, norėdami prisiderinti prie daugumos, prisidengia mokslinčiais, bet „yla" iš maišo" visuomet išlenda. Be to, visiems lietuviams reiktų laikytis „krūvoj".

Apžiūrėjęs daržą, su vynuogėmis, priestatą, statomą paties p. A. Uikio prie namo, ir pakalbėjęs šalutiniais klausimais, padėkojau už suteiktas žinias, linkėdamas „iki greito pasimatymo artimiausiame Hamiltono lietuvių parengime" į kuriuos p.— A. Uikis noriai visuomet atvyksta. Kbr.

H. de MONTHERLANT ir MOTERYS

RAŠO DR. G. I ŽIDONYTĖ.

H. de Montherlant. **Celles qu'on prend dans ses bras.** Editions Wapler, Paris, 1950. Tai yra nuajausiausias Montherlant scenos veikalas, šiuo metu statomas Madeleine teatre Paryžiuje. Veikalas išleistas prabangiai, tuo tarpu tik nedideliame egzempliorių skaičiuj. Bet susidomėjimas juo, kaip ir visais šio autoriaus veikalais, labai gyvas.

Montherlant'o egocentriška filosofija daugeliui pažįstama. Jo vyriškame dinamizme, tarp kitų savitų bruožų, ypač ryški jo ciniška pažiūra į moteris. Amžinojo moteriškumo moder nus jieškojimas? Kas skaitė **Les Jeunes Filles** ir **Pitie pour les Femmes,** prisimena šių romanų nelaimingas veikėjas: jaunas ir subrendusias, santimentalias ir intelektualias. Visos jos — nepažaboto vyro ego izmo vergės. Jų pasaulio energijos ir judesio šaitinis — vyro meilės troškimas. Jaunai ir neprityrusiai Solnage Dandillot, negudriai įkliuvusiai į vyro bučių, Montherlant dar rodo šiek tiek užuojautos, tuo tarpu iš subrendusios, net senstelėjusios, Andree Hacquebaut, kad ir stipraus intelekto moters, autorius tyčiojasi, kiek įmanydamas ją saržuoja, pristatydamas skaitytojui ne natu ralią moterį, o kaž kokią liguistą, hermafroditišką isterišką būtybę. Moteris neturėjusi „aferos" su vyru jam atrodo nelaimingas, nevykęs sutvėrimas, net nevertas pasigailėjimo (tokio jausmo Montherlant išviso nepripažįsta).

Savo naujojoje pjesėj Montherlant šią savo moters vertinimo pagal jos erotizmą žiaurią tradiciją tęsia toliau. Dar daugiau: čia toms vienišoms moterims jis priskiria ypač blo gus bruožus, jas laiko tiesiai kenksmingomis. Jos esančios tos, kurių niekas „neima į glėbį". Nepatirta meilė pragaištingai veikianti jų psichiką, paversdama jas furijomis.

60 metų Mademoiselle Andriot nėra patyrusi vyro meilės. Ji yra tartum Andree Hacquebaut tęsinys, tiktai suk tesnio charakterio. Ilgainiui paaiškėja jos iš pradžių nuslėpta aistra mylėti ir kerštauti. Visokiais būdais ji stengiasi įsipinti į vyrų gyvenimą, kad ir ne meilės plotmėj. Ji tampa turtingo senienų rinkėjo Ravier, keliais metais jaunesnio už save, platoniška draugė. Ji yra jo intelektualinių pokalbių bendrininkė, jo padėjėja. Ji kantriai ir atlaidžiai klausosi jo pasakojimų apie praeities nuotykius. Tačiau kai Rivier staiga jai pasisako mylįs Kristiną Vilancy, jauną ir skaisčią mergaitę, ir kai ji pajunta jo žodžiuose tiesą, joș širdį užtvindo staigus pavydas ir ji apalpsta, tuo išduodama savo paslaptį. Toliau nebelieka ką slėpti. Aplinkiniais keliais ji prisipažįsta Ravier savo meilėje. Lengva įsivaizduoti šio pastarojo pasibaisėjimą.

Čia prasideda apviltos Mlle Andriot raganiškos pinklės. Ji pati kalbina, kursto Kristiną atsiduoti Ravier, tuo norėdama įrodyti šiam pastarąjam savo ištikimą draugiškumą. Aiškina, kad be jos Ravier Kristinos neturėtų; tvirtina jo visiškai nemylinti, piktinasi kai jis paliečia šią temą. Tačiau ji neilgai tesugeba suvaldyti savo nervus, ji piktai duoda suprasti, kad Kristina mylinti kaž ką kitą.

Įvykiai rutulojasi toliau. Ra vier išgelbsti iš nemalonios teisinės painiavos Kristinos tėvą. Veikiama dėkingumo ir persekiojama Ravier nepaliaujamos aistros, Kristina ryžtasi jam at siduoti. Ji pasisako savo nusistatymą Mlle Andriot, kurios širdyje nuolat verda kova tarp aistros ir draugystės ponui Ra vier. Sužinojusi, kad Kristina apsisprendė įvykdyti tai, ką ji pati jai nuolat įkalbinėdavo, ji antrą kartą užsidega baisiu pykčiu ir puola isterikon, bjauriausiais žodžiais Kristinai šmeiždama Ravier. Ta, kurios niekas „neima į glėbį" priešpastatyta tai, kuri „imama į glėbį". Toks sugretinimas yra H. de Montherlant moterų rūšiavimo schema.

Ravier, sužinojęs apie įvykį, po septynerių metų draugystės su Melle Andriot, galutinai su ja susipyksta. Iš jo paskutinių žodžių Melle Andriot adresu, išryškeja H. de Montherlant pjesės pagrindinė idėja, kad tos, kurios „neimamos į glėbį", esančios kenksmingiausios. Ravier pasisako septynis metus jos nekentęs ir ją niekinęs. Bet čia skaitytojui kyla klausimas, kodėl gi jis su ja vis dėlto palaikė draugiškus santykius ištisus septynerius metus? Čia ir pasireiškia savitas Montherlant charakterio bruožas: neapykanta ir panieka moterims. Jis su pamėgimu kankina jį mylinčią ir nepajėgiančią su juo kovoti moterį. Mont herlant veikaluose nesekmė ir blogis lydi visas intelektuales moteris. Moters gi paprastumas kurį laiką ją gelbsti, nes vyro egoizmas neturi su kuo kovoti; tačiau greit jis iššaukia nuobodolį ir abejingumą. Tokiu būdu Solange iš **Les Jeunes Filles** ir Kristina iš **Celles qu'on prend dans ses bras** kurį laiką yra laimingesnės už Andree ar Mlle Andriot. Deja, neilgam. Kristina, kuriai Ravier degė aistra, irgi neužilgo jam atrodo esanti verta paniekos, jau vien dėl to, kad dėl jos jis ištisus du veiksmus buvo kankinamas neatlyginta meile, reiškia, ir jai trūko gerumo ir duosnumo... Pažiūra, žinoma, savotiška. Todėl Montherlant veikalai ir susilaukia ne vien garbintojų, bet ir atkaklių priešininkų, ypač iš ideologinio požiūrio. Kas piktinosi jo ankstyvesnių veikalų įdėjomis, tas piktinsis ir šia pastaraja pjese.

Celles qu'on prend dans ses bras turinys gana banalus. Cha rakteriai turėtų būti įdomūs, bet ryškus tėra tik vienas Ravier. Veikalas parašytas būdingu Montherlant methodu, pirmame asmeny. Abi moterys autoriui tėra tik antraeiliai dalykai, pagrindinio personažo veiklos įrankis. Prancūzų teatro kritiko Gabriel Marcel nuomone, tai esanti pagrindinė pjesės sceninė klaida, nes teatre esanti būtina visų veikėjų harmoninga vaidyba. Tačiau neatrodo, kad H. de Montherlant eitų šiuo atžvilgiu į nuolaidas, leisdamas aplinkai stipriau paveikti pagrindinį veikėją. Aplinkai, kurią jo veikaluo se sudaro moterys, jis jaučia perdaug paniekos, turi perdaug sarkazmo, ir kartu pamėgimo jas dominuoti ir valdyti.

Sekant H. de Montherlant kūrybos eigą, šis viekalas dar kartą pabrėžia autoriaus nusistovėjusią antifeministinę galvoseną.

Liūne Sūtema

BAIMĖ

Nepaliesi manęs — lapai kris,
lyg šilkinė užuolaida scenoj —
aš baigiau — tik mano širdis,
šaukia — šaukia su skraidančiais paukščiais,
šaukia gailiai ir turi palikt —

Nematysi manęs — jau tamsu.
nulijo lietus reklamas..
aš baigiau — ir paslėpus nešu
savo paliktą, šaukiančią širdį
užmigdyt.. užliūliuot.. užmigdyt..

LYJA

Supasi spindinčios srovės lėtai,
lyg virvės užmigusių bokšto varpų —
taip skaudžiai tylu..

ir tarpe platanų liūdnai,
bąla maži, užmiršti kapai
prieš mano akis nuo žiedų..
tylu.. taip skaudžiai tylu..

Tik ramios vėsumos pilni žiedai
glaudžias prie mano delnų —
taip skaudžiai tylu..

greit pradings migloje mažieji kapai,
tik spindinčios srovės dar supsis lėtai,
lyg virvės užmigusių bokšto varpų..
tylu.. taip skaudžiai tylu..

— Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų draugija Oberammergau mirusiam inž. prof. Jakovickui pastatė paminklą, kuris dabar pašventintas.

— Rašytojas Paulius Jurkus atvyko iš tremties į JAV ir apsigyveno pas tėvus Pranciškonus Kennenbunk Port, Maine.

— Amerikoje išėjo Thomas Lowell knyga apie Tibetą — „Out of This World".

KULTŪRINĖ KRONIKA

KAS BUS SPAUDOS BALIU JE MONTREALY

Spaudos baliui Montrealis jau ruošiasi.

Rašytojas humoristas Antanas **Gustaitis** jau prisiuntė aktualią komediją **„Šilkiniai Pančiai"**, kurią spaudos baliuje pa sižadėjo pastatyti **Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje.**

Komedija aktuali tuo, kad ji paliečia dipukų santykius su senaisiais lietuviais. Tas opus klausimas (ar ne tiesa?) komedijoje parodytas kreivame veidrodyje. Komedija baisiai juokinga. Bet tuo pačiu metu neužgauli. Spaudos baliaus publikai tai bus tikras džiaugsmas — pamatyti ir gardžiai pasijuokti.

Dramos artistai jau pasiėmė roles ir pradeda repeticijas.

Be to, jau organizuojama loterija. Dailininkė p. Tamošaitienė pakartotinai pranešė, kad Tautinį rūbą ji baliui pagamins gražiausį. „NL" bičiuliai pp. Jurėnai prisiuntė gražų rankų darbo fantą net iš tolimos Quebeco provincijos, kur jie turi vasarnamius. P. Vabolis prisiuntė labai gražų rankų darbo daiktelį — tautiškais ornamentais išdabintą taurę, įtvertą į medžio gražiai išpuoštą įtvarėlį. Laukiama ir daugiau fantų.

KANADOJE JAU KURIAMAS LIETUVIŠKAS SODŽIUS.

Dailininkai pp. A. A. Tamošaičiai iš Montrealio išsikėlė į Kingstoną, Ont. Ten lietuviškam sodžiui įgytas sklypas prie Kingstono ir tūkstantis sa lų. Dail. Tamošaičiai jau ten pradeda įsikurti ir vietoje planuoja sodžiaus kelius, takus, ta kelius, tvoras ir numatomas statyboms vietas. Anktybą pavasarį prasidės lietuviškos, kai miškos architektūros pastatų statyba.

Lietuviško kaimelio ir Tamošaičių adresas: R. R. 1. Kingston, Ont.

— JAV muzikantams nuo naujų metų bus pakeltas atlyginimas. Čikagos muzikų federacijos žiniomis, nuo NM už trijų valandų grojimą naktiniuose klubuose ir viešbučiuose bus mokama 19 dol. vietoje ligšiolinių 16 ir šiaip baruose ir šokių salėse vietoje ligšiolinių 15-kos dol. bus mokama 17.

— Kiekvienas Čikagos gyventojas nemokamai gali pasitikrinti savo sveikatą, ar neserga džiova.

ATVYKS ŽYMIEJI AMERIKOS MENININKAI

Amerikoje dideliu pasisekimu koncertuoja trys „Didieji" menininkai, kaikada vadinami dar „peklininkais" — poetas Bernardas Brazdžionis, humoristas Antanas Gustaitis ir artistas Henrikas Kačinskas. Jie esą važinėja „atstovaudami visokias partijas, ir pasaulėžvalgas". Įdomu, kaip kaip rašoma, „Mes graudenam drauge ir juokinam, ir kreivais žodžiais teisybę apsakinėjam". Jų vakare Čikagoje dalyvavo 2.000 klausovų. Gruodžio 10 d. jie turėjo panašų literatūros vakarą Clevelande. Pasisekimas buvo didžiulis. Todėl ir Montrealis jų lauks su dideliu susidomėjimu.

Koncerto - vakaro vieta ir laikas bus paskelbta vėliau.. Montrealis jų lauks dideliu susidomėjimu.

ATIDARYTAS LIETUVIŲ TEATRAS AMERIKOJE

Gruodžio 9 dieną Čikagoje atidarytas Lietuvių Teatras Amerikoje. Tai seniai lauktas profesinis teatras, apjungęs svarbesnes dramos aktorių jėgas. Atidarymo premjera buvo A. Škėmos istorinė legenda „Živilė"; kurios premjera buvo atidarytas Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje.

„Živilės" premjerą vedė J. Blekaitis, dekoravo A. Bielskis ir vaidino autorius — A. Škėma, L. Barčaitė, I. Nivinskaitė, K. Gandrimas, J. Kelėčius ir V. Valiukas.

BUS NAUJA PREMJERA

Kanados Lietuvių Dramos Teatras nusistatė statyti A. Rūko pjesę „Bubulis ir Dundulis", kuri dideliu pasisekimu buvo pastatyta Vokietijoje, Detmolde, o paskui visur dideliu pasisekimu buvo vaidinama visose lietuvių stovyklose. Tai buvo gražiausis visų tremties metų pastatymas Vokietijoje.

Tremties premjeroje, kurią davė „Aitvaro" teatras, vaidino: M. Lemešytė, D. Kubertavičiūtė, D. Josiukaitė, H. Kačinskas, V. Valiukas, A. Dikinis, R. Veselauskas, A. Rūkas ir B. Kvedaras.

„Bubulis ir Dundulis" yra veikalas, kurio siužetas paimtas iš lietuvių ūkininkų, kaimiečių gyvenimo, gyvas, linksmas.

Vidudienyje

ALBINAS MARIUS KATILIŠKIS

II.

Ilga uosių eilė augo ant ežios ir ėjo nuo gatvės iki pakluonių. Kada tai seni medžiai buvo nukirsti ir suskilusios atžalos, leisdamos trąšius ūgius, vešliu tankumynu veržėsi aukštyn, prašokdamos trobų stogus. Tuojau, šalia uosių, tuščia Urnėžio sodybvietė, šiūravo sužėlusia pieva, kaip švendrynas paežerėje. Kelios persenusios obelys, nebegenimos ir neprižiūrimos, barkšojo sausom šakom, iškėlus trobas į laukus. Lygiai taip pat atrodė ir kitų rėžiai. Senųjų laidarių išduobtos vietos, kiemo takai, darželiai ir rasodninkai, užakę, lentom užkalti šuliniai ir tilteliai per griovius į gatvę, lūžte lūžo vasaros augmenija. Metų metais įtrėšta namų žemė, kupojo plačiais varnalėšų lapais, aukštais ir storais builiais ir gurgždžiais, iš kurių sultingų stiebų vaikai pasidaro birbynes ir vamzdžius ir jų šakose raudongūžės susisuka sau gūztas. Kitur, tartum tankūs eglynėliai, susimetusios kupetomis, vešėjo dilgynės. Ir jų niekaip nebuvo galima atskirti nuo kanapių. Visų žolių įvairiaspalvį audeklą, tartum vėlyvo sudens ryto šarma, dengė kmynų žydėjimas. Ir trumpos vidurvasario naktys buvo baltos nuo jų. Nuo aplu kų, kluonelių ir pievokšlių, nudrabstytų, lyg pieno puta, kmynų žiedais. Bet jau neužilgo pasirodys vyrai su dalgiais ir visus pašalius išguldys. O kmynus išrinks moterys ir surišusios šluotelėmis, sukabins pastogėsna žiemai.

Ir visas sodžius taip buvo įsisupęs kmynų žieduose, apsalęs žiogelių ir svirplių čerpimo. Kaip didelis ir tamsiai žalias kuokštas, gulėjo jisai vidur kylančių javų laukų. Rodos perbėgo išilgai gatvę pavojaus gandas ir kas gyvas įsirausė į slaptas užuolaidas ir laukė. Snūduriavo sodžius užsikvempęs giliomis pastogėmis ant baltai dažytų langinių, ant palangių darželių, ant vakaro nušluotų kiemų ir gatvės, kuriąja netrukus subildės grįžtančiųjų ratai. O tuo tarpu tyla spengė ir šnarėjo, lyg šimtai peteliškių aksominių sparnų, žiedadulkėmis rūkstančiose smilgų viršūnėse.

— Seneli! Seneli! — išgirdo Vaitiškis ploną balsą, kaip tilindavimą varpelio. Per viršų statinių tvoros, pamatė jis vaiką ties Miklošienės kiemu. Jis leidosi tekinas, sunkiai kilnodamas kojas ir svyruodamas į šalis.

— Eik pamažiukais... Nebėk Petriuk, bo pavirsi!...

— Žėk, seneli, ką as tuliu! — šaukė iš tolo, atkišęs rankutę. Jis taip skubino, jog nematė rainio katino, traukiančio skersai kelio. Vaikas knaptelėjo ir išsitiesė ant nosies. Jis tuoj kėlėsi, neišleisdamas nešulio ir pabraukes per dulkinas kelnes, vėl bėgo.

— Še, ir sugavai zuikį... — tarė Vaitiškis, pasilenkęs ir išskėtęs rankas, jo patikti.

— Il sugavau zuikį... — pakartojo vaikas, patempęs lūpą ir padrėkusiom nuo ašarų akim.

— Nu nieko, Petriuk. Aš nudulkinsiu tavo kelneles. Neverk. Opa!... Koks man vyras. E.. — ramino senelis, jį užsikeldamas ant peties. — O ką gi čia turi?

— Bobutė davė, — jis kišo didelį straigės kriauklį.

— Bobutė? Ocho cho...

— Is misko palnesė.

— Tai bobutė gera... O tu gi še, naujom kelnelėm apvilktas ir marškinėliais taipogi.

— Ievutė pasiuvo. Ievutė gelesnė. Saldainių palnesa Ievutė.

— O kas dar geras Petriuk? — gudriai primerkęs akį, klausė Vaitiškis.

Vaikas išpūtė žandus ir išplėtė dideles ir tamsiai mėlynas, kaip vaivorai akis. Jis taip susirūpino, kad rodėsi tuojau pravirks. Ir po minutės jis atsiminė:

— Senelis gelas. Myliu, myliu senelį, — jis tai pasake visas nušvitęs ir labai rimtai. Ir prisiglaudęs prie aštraus senio žando, glostė jį ir lietė ūsus, bet atsargiai, pirštų galais.

Einant pro šulinį, vaikas užsimanė gerti. Ant pažaliavusio lovio krašto, kur buvo girdomi arkliai, tupėjo kelios vištos ir paėmusios snapais po gurkšnelį, sutartinai kėlė galvas aukštyn ir jas taip laikė, kol vanduo nutekės.

— Geriau eime pieno, ką tu čia su vandeniu prasidėsi, — vedėsi senasis vaiką kamaron, už priemenės. Ten stovėjo puodynės su pienu ir grietine. Sūriai, tauinės ir barkštinės su batviniais ir gira ir kitokia reikmenė, patamsyje ir vėsumoje.

Atsigėrę lig sočiai, susėdo ant suolelio trobos gale, vienas pienuotais ūsais, o kitas — burna ir krūtinė.

Priešais juos tiesėsi gatvė, iš vakaro nušluota, kurios baltose, į miltus sutrintose dulkėse, žymėjo basų vaikų kojų pėdos ir nuvažiavusiųjų vėžės. Ją gaubė grioviuose sužėlusios žolės, tvoros neperžengiamai supintos vijokšliais ir medžių nusvirusios šakos. Po jomis buvo vėsu ir tylu, kaip seklyčioje. O šalia jų, žydėjo darželis. Žydėjo pilnaviduris putinas ir kuplus, miškinis sausviedis, nutaškytas rausvais žiedų lašeliais. Levendrų krūmas brandino pumpurus, kurie vietomis jau buvo pradėję plaišioti ir žiotis ir pro jų galus matėsi balti, kaip vaiko šypsena, lapeliai. Ant builio viršūnės suposi žvalį bitlesė ir snapu pešė sparnų plunksnas. Ji šoktelėjo į orą, paskui žemyn. Ir pranyko už tvoros, sukandusi snape vabalą. Medžių lapai tik judėjo. Pro juos smelkėsi spinduliai ir lapai mirgėjo. Ir ant žemės mirgėjo jų dėmelės, ropojo ir krabždėjo tartum aplink skruzdėlyną.

Ant klėties stogo nugulusių karvelių eilė, staiga suplakė sparnais. Jie metėsi aukštyn, užlūždami sklido į šonus ir į žemę. Vištos sparnus paleidusios po serbentais, savo šiltos, išpurentos žemės duobutėse, neramiai sukarkė. Gaidys riktelėjo ir galvą pakreipęs klausėsi. Jo skiauterė ir sunkūs, raudoni pavarukai, nukrypo į šoną. Pačiame karvelių tirštume, beveik viduryje kiemo, šmėkštelėjo juodas šešėlis.

— E, vanagas, bjaurybė! Tik plunksnos surūko... Še, rodos, nepagavo... — sekdamas už medžių dangaus mėlynę, riktelejo Vaitiškis.

— Bjaulybė vanagas. O kam jis kalvelius pesa? — pasakė ir Petriukas, žiūrėdamas ten, kur senelis.

— Nedoras paukštis. Vis mat ant gatavo. Lupa jis ir vištas — tik paduok. Karvelis irgi niekai. Mėsa jo, tai vanagui, o plunksnos — vėjui. Tik jis, mat, gražus pažiūrėti ir niekam kliaudies nedaro. Nebent stogus gadina.

Jis papsėjo pypkę. Dūmas košdamasis pro jo ūsus, skleidėsi ir švilavo apie galvą. Vaikas tupinėjo apie jo kojas, vartesi vejoje ir nubėgdavo iki vartų, besivydamas peteliškę. Žvirbliai čirškė, lyg pavasarį, keldami žabuose vestuves. Ir ypatingai jie klegėjo Dargužio vinkšnoje. Patsai didžiausias medis Norvaišių sodžiuje, buvo ta vinkšna. Pašaknėje stora ir gumbuota, nusivijusi lyg botagais. Ir suspardyta perkūno, nežiūrint jog jos tarpšakėse įkeltose akėčiose, jau daugelis metų gandrai susinešė lizdą. Visą vežimą šakų suvilko gandrai, kas pavasarį taisydami ir kraudami. O galybė žvirblių šakų raizgynėse ir skylėse, perėjo savo vaikus, prisinešę šiaudgalių ir plunksnų, labai drąsiai jausdamiesi tokio didžiūno globoje.

Žvirblių čirškimas kas kartas darėsi piktesnis ir neramesnis. Vaitiškis žiūrėjo aukštyn ir nesuprato kas juos ten taip užerzino. Ir pamatė katiną, besiliuogiantį vinkšnos šaka. Žvirbliai šaudė aplink, sparnais kapojo katino galvą, o jis nebodamas iš lėto artėjo prie gandralizdžio. Ir jį pasiekęs pradėjo kaišioti kojas į skyles, ištraukdamas kartu su šiltais gūztos pūkais, žvirbluičiui. Apžiūrėjęs grobį, tuojau ke liais kąsniais trąškino ir traukė toliau. Kiti žvirbluičiai krito žemyn, kai jis vienu siūčiu išlupdavo kelis. O senių žvirblių alaso nebegalėjai apsiklausyti, tartum iš viso sodžiaus jie čia susirinko.

Gandralizdžio viduje, tuo metu tupėjo ant savo kiaušinių senė gandrienė. Ji palengva kraipė ilgą kaklą, klausydamosi triukšmo. Ir katinas jautė dar kažinką esant viršuje šakų laužo, kur jam taip smagiai sekėsi kopinėti. Prisisotinęs ir vedamas smalsumo, jis pasikėlė aukščiau, nes iš apačios nieko nesimatė. Paukštė ūmai sukluso. Jos akklas išsitiesė ir laukė kas čia pasirodys. Žvirbliai grobiko nesiliovė kapoję ir gandrienė pavojų jautė visai čia pat. Katinas pasiekė lizdo viršų ir persisvėrė žvilgterėti vidun. Tuo metu sunkus snapas kaptelėjo, kad net katino kakta subraškėjo. Jis nespėjo nei sukniaukti. Apsivertė aukštinelkas, davėsi nuga-

LITERATŪROS VAKARAS MONTREALY

Akademinis Sambūris gruodžio 10 d. suruošė pirmąjį Montrealy grynai literatūros vakarą, kuriame dalyvavo ir kūrinius skaitė: K. Veselka Vyt. Tamulaičio legendą „Žmogus", Balys Rukša ir Henrikas Nagys skaitė savo eilėraščius, akt. Alg. Dikinis skaitė P. Kozulio novelę „Birutėlės rožė". Kazys Veselka skaitė savo lyrinę poeziją, ir pirmąją dalį užbaigė Pranas Kozulis, skaitęs savo eilėraščius. Antroje daly akt. A. Dikinis skaitė Aisčio lyriką, H. Nagys savo poeziją, K. Veselka savo novelės fragmentą, Pr. Kozulis savo eilėraščius, B. Rukša — savo poeziją. Akt. Biruté Pūkelevičiūtė, kuri vedė visą vakarą, protarpiais skaitė Miškinio, Nykos Niliūno, Radausko eilėraščius. Ji ir vakarą užbaigė nuotaikingu prancūzų poeto eilėraščiu — Poetas prie dangaus vartų.

Literatūros vakaras buvo rimtas, gražus ir įspūdingas. Sambūrio pirm. P. Lukoševičius, padaręs viso vakaro įžangą, paskui suruoštame svečiams pagerbti pobūvyje dar gerokai palinksmino svečius ir visus sambūriečius humoristiniu „Kočėlo" laikraščiu, į kurį „Duonelaičio" hegzametru atsiliepė „šluotos" kolektyvas. Pareikšta gražaus sąmojaus, kuris įvairinamas dainų, sudarė linksmą atmosferą.

Akademinius sambūriečius tenka pasveikinti su gera inicia tyva, kurios tikslas labai derinasi su Sambūrio uždaviniais. Gaila, Montrealio lietuviai labai pasyvūs kultūriniams reiškiniams. Plačiau seks.

NAUJAS KNYGŲ BIULETENIS

Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje „Gabija", kuri platina visame laisvame pasaulyje išleidžiamas liet. knygas, neseniai išleido naują knygą biuletenį— katalogą. Atsiuntusiems adresą, biuletenis siunčiamas nemokamai. „Gabijos" adresas: 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y., U. S. A.

— „Draugas" gruodžio 10 d. Čikagoje suruošė dainos ir literatūros vakarą, kuriame dalyvavo Tulauskaitė, Tyruolis, Baronas ir Ramonas; dainavo Vyčių choras ir Bičkienė su Kaminsku.

— Rašytojas Jurgis Jankus apsigyveno Rochestery, bet tuo tarpu negali dirbti, nes turi dar Vokietijoje sužeistą ranką.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS

13. Esu gydytoja, neseniai atvykusi iš Prancūzijos ir laikinai sustojusi Newfoundlando provincijoje. Ar tiesa, kad Albertos provicnijoje mūsų naujieji ateiviai gali gauti lengvai licenciją verstis praktika?

(Atsakymas į p-lės N. N. klausimą, St. Johns, Newfound land).

Asmenys, baigę universitetą ar kitą aukštojo mokslo instituciją Europoje ir turintieji diplomą eo ipso šiuo metu Kanadoje verstis privačia praktika negali. Laisvųjų profesijų specialistai — advokatai, gydytojai, dantistai — pirma turi gauti licenciją. Tų leidimų išdavimo tvarka visoje Kanadoje nėra vienoda. Licencijavimas yra pavestas provincijų nuožiūrai. Bet iki šiol visose dešimtyje provincijų licencijas išduoda profesinės organizacijos. Jos yra privataus pobūdžio ir nenori lengvai įsileisti į savo tarpą neseniai atvykusių iš kitų kraštų specialistų, bijodamos konkurencijos. Ontario advokatų sąjunga, pavyzdžiui, šalia kitų reikalavimų, paima pusantro tūkstančio dol. prieš licencijos išdavimą iš teisininkų, atvykusių iš kitų vietų ir norinčių verstis praktika Ontario provincijoje.

Albertos provincijos vyraiusybė šiomis dienomis paskelbė, kad esąs paruoštas įstatymo projektas, liečiąs licenciavimo tvarkos pakeitimą. Projektas būsiąs įneštas svarstyti naujai susirenkančioje parlamento sesijoje, ateinančiais metais. Jeigu įstatymas būtų priimtas, licencijų davimo teisė būtų atimta iš privačių profesinių organizacijų ir perduota provincijos valdžios organams. Yra numatyta tada duoti teisė verstis privačia praktika kiekvienam, kas turi pakankamų kvalifikacijų. Reikalavimai būsią tokie, kaip dabar statomieji Albertos universitetuose.

Albertoje šiuo metu valdžioje yra Socialinio Kredito partija. Ji, leisdama įstatymus, jau praeityje yra pasižymėjusi naujų kelių ieškojimu. Daug jos išleistų įstatymų teismų buvo rasti nesuderinami su Britų Šiaurinės Amerikos Įstatymu. Jie, rasti nekonstituciniai ir turėjo būti atšaukti. Ir šį kartą socialistinės vyrlausybes naujausio projekto paskelbimas ir pareiškimas, kad ta įstatymdavyste norima padaryti galas „uždariems profesinių organizacijų kromeliams" buvo priimtas labai nepalankiai ne tik Albertos kanadiečių profesionalų, bet ir jų kolegų kitose provincijose. Tuojau pasipylė protesto pareiškimų banga susirinkimuose, spaudoje ir per radiją. Profesinės organizacijos pareiškė, kad jos visomis priemonėmis kovosiančios prieš naujo įstatymo projekto priėmimą. Protestų rezoliucijų argumentai labai įvairūs; bet jie visi yra labai silpni.

Kanados gydytojų sąjungų vykdomojo komiteto pirmininkas Dr. Harris McPhedran yra pareiškęs, kad tai esąs politikierių kišimasis į medicinos sritį. Britų Kolumbijos medikalinė sąjunga Vancouveryje iš defensivos perėjo net į ofensivą. Iš anksto paruoštame pareiškime ji yra pasisakiusi, kad „visame Europos kontinente nesą nė vieno medicinos fakulteto, kuris prilygtų savo standartu Šiaurinės Amerikos mokslo lygiui". Norėdama diskredituoti tremtinius gydytojus visuomenės akyse, ta pati sąjunga paskelbė, kad buvę DP Kanadoje perkasi už pinigus diplomus. Bet tai nebuvo pagrįsta jokiais įrodymais. Nebuvo pasakyta nei kas tokius dokumentus įsigijęs, nei iš ko. Organizacijos pasakymas, kad Karališkoji Kanados Raitoji policija (valstybinė) turinti įrodymų ir surinkusi medžiagos apie tokią „prekybą", jau sekančią dieną tos policijos komisionieriaus S. T. Wood buvo panaigtas. Panašių nepagrįstų užsipuolimų, be abejo, galima lauk ti ir ateityje.

Taigi, panele N. N., žinios, kad Albertoje mūsų specialistai tremtiniai šiuo metu gali gauti lengvai licenciją, dėja, nėra pagrįstos. Tai yra tik viltys, kurios ateityje, tiesa, gal būt jau netolimoje, gali išsipildyti. Jeigu įstatymo projektas būtų priimtas Albertos provincijoje, mūsų tautiečiai specialistai, nors toje vienoje provincijoje, reikia manyti, galėtų lengviau gauti licencijas verstis laisvosiomis profesiomis. Pakeitimai licencijavimo tvarkoje mūsų specialistų naudai atrodytų dar galimi Saskatchewane provincijoje, kurios valdžia yra C. C. F. (COOPerative Commonwealth Federation) partijos rankose. Ar kitos provincijos, su konservatyviškesnėmis vyriausybėmis, greitu laiku pasektų jų pavyzdžiu, parodys ateitis. (Copyright).

PASIGENDAMA ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS

Žurnalistų sąjungos pirmininkui A. Merkeliui atvykus į Ameriką, buvo tikėtasi, kad ir žurnalistai daugiau susiorganizuos. Deja, pirmininkas dingo be žinios. Nei jo raštų, nei balso, nei jo kaip pirmininko, pareigų. Dėl tokios baisios tylos ir neveiklos pradeda nerimauti jau daugelis žurnalistų. Ypač neramus jaunimas. Vieni bom barduoja kitus žurnalistų s-gos valdybos narius, kiti jau ir spaudoje užsimena, kur dingo Žurnalistų sąjunga?

Tikrai jau metas sukrusti. Nejaukiai panašu į okupuotąją Lietuvą, kur žurnalistų organizacija nepripažįstama. Okupuotoje Lietuvoje nėra žurnalistų s-gos, — nėra jos ir laisvame pasaulyje. Na, okup. Lietuvoje nėra organizacijos, nes ten ji neleidžiama. Sovietuose ir žurnalistų nėra. Laikraščius ten redeguoja slaptosios policijos agentai — valdininkai. Bet kad ir čia neveikia žurnalistų organizacija, reikia jau susirūpinti. P. A. Merkelis, jeigu pats negali, bent perleistų pareigas tiems, kurie gali veikti.

— Bostono lietuvių rašytojų klube gruodžio 2 d. buvo gyvos diskusijos literatūrinėmis ir bendrai kultūrinėmis temomis. Savo kūrybos gabalų skaitė Stasius Būdavas (ištrauką iš romano „Rapolas Gelžinis"). Brazdžionis ir Gustaitis pasakojo apie Čikagą.

ra į šaką ir niekur neužsikabinęs, žnektelėjo į žemę. Tik dilgynės prasiskyrė, kai movė uodegą pabrukęs.

— Ot, tai gerai tau, niekdari. Kad vožė, kaip su kirpente. Kad jau žvirbluičius traukė — tiek tos bėdos. Jų kaip amaro — kviečius ant lauko nukulia. O prie didelio pono nesikabink...

Gandrienė dar tebekraipė kaklą, o kitas gandras, aukštai sukdamas ratus, suklekeno ir nutūpė šalia.

Guže, guže pavėžyk —
Gausi varlių rėžį...
Guže, guže p—akratyk —

Ant dagilio pastatyk... — uždainavo Vaitiškis. — Va, savo pačiai varlių parnešė iš liekno.

— O kaip guzas vallę pagauna? Ar su snapu, seneli?

— Su. Tokį snapą turint, jam patys niekai varlę sugauti. Kurią griebs — ta jau nebeišbėgs. Ir gyvates ir visokius nedorus vabalus. O kai užsimano ir žuvies moka įsibridęs į upelį pažvejoti.

—Ir žuvę pagauna guzas? — stebėjosi vaikas.

Smulkučiais žingsneliais jiedu nuplošė per kiemą, užtvartų. Pietų pusėje susimetęs apynojus, kaitinosi saulėje. Jų labai blizgėjo, lyg nutašyti saldžia ir lipnia alaus misa. Kiti ūgiai jau buvo peraugę virpčius ir nuo jų viršūnių leidosi, dribo žemyn sunkiomis, piršto storumo virkščiomis. Čia saulė spigino iš visų pusių nuo vėjų apsaugotame plote, tarp vyšnyno ir uosių eilės, kuri baigėsi ties klojimu. Abipus keliuko vešėjo daržas, užgožęs kaitroje nuglebusiais lapais vagas. Čia kreipė į saulę plačius ir skaisčius veidus saulažolės, smulkutėmis žvaigždelėmis mirgėjo krapai. Ir viršum kopūstynėžių plastėjo lengvai pasisūpdamos, tartum purienos lapeliai, geltonosios peteliškės.

Toliau jau keliukas bėgo pūdymu. Laukų platybė išsiskleidė staiga, lyg praskyrus šakas pamiškėje. Rugiai vos pastebimai lingavo ir smilko žalsvu dūmeliu. Varpos braukė jų veidus. Ir vaikas visas pasinerdavo jų šepetyje, suviliotas aguonų liepsnelių. Kviečiai irgi jau taikstėsi plaukti, kaišiodami aštrius akuotus, lyg vėžys savo ūsus iš urvo. Vieversys triliavo dangaus virpančioje gelmėje, o kitas jam įkandin kilo nuo pilko pūdymo grumsto, tartum to grumsto maža atplaišėlė. Jis virpėjo, jį drebino vasaros džiugesio daina įkaitusi širdis.

Gyvulių numintu taku, jiedu pasiekė dobilieną, kur surištos viena eile, ganėsi karvės. Iškėlusios ragus, jos sekė ateinančius ir tyliai baubė.

— Jumis pasirūpins mergina. Jau netrukus ateis melžti. Perkilos ir pagirdys, — šnekino Vaitiškis karves. Ir atsisukęs į Petriuką, pridūrė: — Mes kaip vyrai, eisim tiesiai pas arklius.

— Mes tai vylai, seneli, — sutiko Petriukas.

(Šiuo baigiame fragmentą iš apysakos, kurią autorius yra užsimojęs išvystyti į didesnį kūrinį. Red.).

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka **visų rūšių** apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.
Skambinkite telefonu arba u žeikite:

Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Montreal, Que.
Tel. Ha 6708

Išnaudokite žiemos laiką smulkesniems **DAŽYMO** darbams.. Taip pat atliekami **lubų** ir **sienų plyšių IŠLYGINIMAI**
Geras ir žymiai pigiau kaštuojąs darbas.
Informacijai kvieskite tarp 6 — 8 val. vak.
STANLEY PULKYS
TORONTO Telef. OL 2885..

Kalėdų proga sveikinkime lietuviškai
SVEIKINIMO KORTELĖS
$
20 št. 1.12
12 št. rankų darbo 1.12
KNYGOS:
History of the Lith. Nation 5.70
The Story of Lithuania.. 3.70
Lith. Folk Art..... 2.70
Lith. through the Ages 2.70
Vilnius 2.70
ir kt.
Kainos US Dol. su persiuntimu. Kanados 7% viršaus.
C.Grinius
456 W. 63-rd Street, Chicago 21, Ill., USA.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!
Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.
Juozas Valevičius.
285 John N. Hamilton, Ont. Tel. 7-0002
Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

Lietuviška krautuvė
„Richard's Meat Market
SAV. POVILAS PETRONIS.
Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, groseterija.
5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

TEL. FI. 2682
Marche BOULEVARD Market
SAV. PAUL GUDAS,
MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.
6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS ŽURNALO
AIDŲ
PLATINIMO VAJUS
lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais

AIDAI yra mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas.
AIDAI puoselėja tautinę kultūrą ir savo puslapiuose talpina lietuvių mokslininkų, rašytojų ir menininkų naujausius kūrybos darbus.
AIDAI apjungia visus pasaulio lietuvius, kuriems rūpi lietuviškoji kultūrinė kūryba, tautinės gyvybės išlaikymas ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimas.
AIDUS redaguoja redakcinis kolektyvas sudarytas iš žymių lietuvių kultūrininkų su rašytoju Ant. Vaičiulaičiu priešakyje.
AIDŲ prenumerata metams: JAV ir Pietų Amerikoje $ 5.00; Kanadoje — $ 5.50 (kanadiški — $ 6.00); kitose kraštuose — $ 6.00. Atskiras numeris JAV — 50 c; kitur 55 c.
AIDŲ administracijos adresas: **Aidai, Kennebunk Port, Me.**

VISI KVIEČIAMI Į KULTŪROS ŽURNALO
AIDŲ
PLATINIMO TALKĄ
Tenelieka nė vieno lietuvio, kurs neskaitytų
AIDŲ

JUNA Valet Service
SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.
Valome, taisome ir dažomevyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines suknias, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).
Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.
210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

DĖMESIO
Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

ATEITIS BE RŪPESČIŲ.
ŠEIMA APRŪPINTA
Geriausia proga apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydymosi išlaidų jeigu laiku apsidrausi,
„THE MACCABEES INS.CO."
kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.
Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:
JONAS BERŽINSKAS,
88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY. 2816.
P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

HAMILTON

RENGIAMAS DR. K. GRI NIAUS MINĖJIMAS.

Jis įvyks gruodžio 17 d. (sekmadienį) 5 val. p. pietų, United Steelworkers of America hall patalpose — King William ir Wentworth g-vių kampe.

Šiam minėjimui pravesti iniciatyvos ėmėsi hamiltoniečiai socialdemokratai, kviesdami į talką visas vietines organizacijas. Jau yra gautas pritarimas vietinės bendruomenės organizacijos ir meno mėgėjų vadovės P-nios Dauguvietytės - Kudabienes, kuri jau ruošia meninę programą šiam svarbiam minėjimui.

Visi Hamiltono ir apylinkių lietuviai-ės kviečiami kuoskaitlingiausiai apsilankyti ir tuom pagerbti savo buv. prezidento Dr. K. Griniaus atminimą.

Rengėjai.

JAUNIMAS MOKOSI.

Šiais mokslo metais Oakvillės kanadiškas mokyklas lanko 8 lietuviai mokiniai. Trys iš jų lanko vidurinę mokyklą, likusieji gi pradžios mokyklą. Trys iš paminėtų mokinių mokosi muzikos ir du ima baleto pamokas. Taip, kad mūsų jauniausieji visai ryžtingai ruošiasi ateičiai. Kor.

SIRGO VISUOMENININKAS.

G. Staneną, kuris dirba Okavillėj, bet kuris po vestuvių persikėlė gyventi į Hamiltoną. P. Stanėnas buvo paguldytas į General Hospital Toronte, kur jam padarytos net dvi operacijos: galvos ir gerklės. Abi operacijos pavyko laimingai ir ligonis lapkričio 8 d. jau grįžo iš ligoninės namo. Jo sveikata sparčiai eina geryn. Gintas Stanėnas buvo veiklus kaminskiečių organizacijos narys ir dabar yra Hamiltone neseniai įsikūrusios lietuvių socialdemokratų organizacijos iždininkas. P. Stanėnas dirbo vienoje Oakvillės įmonėje, kurioje, dėka unijos pastangų, pereitą pavasar įbuvo įvestas naudingas grupinis draudimas visiems darbininkams. Taip, kad pagal tą draudimą bus padengtos beveik visos gydymosi išlaidos ir ligoniui mokama po 20 dolerių kas savaitę ligoje.

NEBLOGOS SĄLYGOS PRASIMUŠTI

Vancouver, B. C. Nors šitame Pacifiko mieste ir neblogos sąlygos naujiems ateiviams įsikurti, bet kažkodėl čia esamoji lietuvių kolonija silpnai didėja. Čia prieš kiek laiko atvykęs inžinierius Krivickas, atlikęs darbo sutartį, kitose provincijose gavo darbo kaip inžinierius (vienoje motorinių pjūklų įmonėje, prieš tai įstojęs Inžinierių sąjungon) išvyko iš Vancouverio. Su juo kartu dirbęs P. Dainius, atrodo, irgi kažko tyliai siekia. Dipl. mišk. instruktorius V. Borisas dirba taip pat kaipo medžio žinovas instruktorium medžio apdirbimo įmonėje. Atrodo, kad B. C. Federalinė valdžia naujų ateivių kvalifikuotų darbininkų klausimą yra išsprendus mums palankia prasme. Ir malonu, kai prie mūsų buvusių profesionalų durų randi vizitinę su lietuvišku įrašu: Dipl. Mišk. Instruktorius ir panašiai.

Taigi nėra ko stebėtis, jei žmogus gauna savoje profesijoje įsikibti. Tik tenka palinkėti geros sekmės.

Kiek blogiau buvusiems karininkams, bet ateities karas gali duoti progos ir jiems parodyti savo įgytą profesiją.

P. Pradas.

Mes gyvename Ramiajame vandenyne

Port Alice, B. C. Tolimiausioji nuo Europos Kanados vieta yra Ramiojo vandenyno pakrantė, kurioje yra didžiulė Vancouverio sala su provincijos sostine Victoria.

Kadangi toji vieta ypatingai miškuota, todėl ir miško pramonė gana išsivysčiusi. Šiau rinėje salos dalyje yra didelis popieriaus fabrikas vadinamas, British Columbia „Pulp & Paper Limited", Port Alice, B. C. Šitai kompanijai priklauso ir miestelis, kuris turi apie 1000 gyventojų. Darbininkų yra apie 600. Ir jų atlyginimas geras. Mokama už darbo valandą nuo 1,18 iki 2,00 dolerių, — sulig darbo rūšies ir darbininko specialybės. Maistas labai geras ir įvairus, už kurį atskaitoma už dieną 1,50 dol.

Viengungiui duodamas atskiras kambarys, patalinė ir visi patogumai ir atskaitoma nuo 5 iki 10 dol. už mėnesį. Šeimai duodamas namas nuo 3 iki 8 kambarių ir atskaitoma nuo 8 iki 40 dol. už mėnesį.

Pažymėtina, kad fabriko vadovybė labai didelį dėmesį kreipia į šeimų sugyvenimą. Atsiradus kokiems nesklandumams, kliūtys tuojau šalinamos.

Lietuvių iš seniau čia gyvena 4 viengungiai, o naujai atvykusių tiktai dvi šeimos, tai viso susidaro vos 10 asmenų.

Visuomeninės veiklos nėra čia jokios. Bet, užtat skaitomi visi lietuviški laikraščiai, leidžiami Kanadoje ir Amerikoje.

Norint ramaus gyvenimo ir susitaupyti kelis centus, — ši vietovė tikrai puiki ir patogi.

Tiesa, lietus čia neretas svečias, bet podirvis — sausas ir sveikas. Mat, vandenyno vaga įeinanti į salą nutraukia drėgmę. Todėl vasarą — yra tikras kurortas, atrodantis į lietuvišką Palangą.

Jonas Kartočius.

NAUJA APYLINKĖS V-BA.

Ottawa. Gruodžio 3 d. sekmadienį įvykusiam apylinkės susirinkime išrinkta nauja apylinkės v-ba kurion įeina: Trečiokas, Plečkaitis, Paškevičius, Šimanskis ir Vaičius. Taip pat ir revizijos komisija iš Jonušienės, Trečiokienės ir Bytautienės. Apylinkės susirinkime dalyvavo palyginti labai nedaug tautiečių.

Patirta, kad apylinkės v-ba ketina suruošti mažyčiams Kalėdų eglaitę, pasikviečiant iš Lietuvos Kalėdų Senelį; tikimasi, kad užinteresuotos motinos tam reikalui patalkininkaus. V. B.

"NEPR. LIETUVĄ" — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

FORT WILLIAM, ONT., IR APYLINKĖS LIETUVIŲ DĖMESIUI.

Aloyzas Bačiulis, yra Ontario Hospital Box 249 Fort William Ont. Maždaug už 4 — 5 mylių esančiame South Neebing.

Lankantiems miela pristatyti ligoninės Super intendentą J. R. Howitt M. D., kuris galimai padės.

Paskutiniame savo laiške pastebi, kad ligonį geriausiai paveikė savicji, negu moderniškos medicinos priemonės.

Reikšdamas padėką nepažįstamam kunigui, A. Jones, L. Kemėšiui, J. Miškiniui ir B. Miškiniui ir kreipdamasis ypač į vietovėje gyvenančius lietuvius prašau galimai dažniau ligonį lankyti.

Jūsų žinios apie ligonio sveikatos stovį ir sugestijos yra laukiamos 4700 Jeanne D'Arc St. Apt. 3. P. Adamonis.

Prie daiktų, kuriuos dažnai per klaidą atidarome, priklauso ir burna.

LIETUVIŲ VAIKAMS EGLUTĖ

Delhi, Ont. Kanados Lietuvių Bendruomenės Delhi apylinkė gruodžio 21 d., penktadienį, 8 val. vakaro Delhi miestelyje, Main. str. Municipical Hall (Miesto salėje buvusio seniojo pašto) ruošia visiems lietuvių priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikučiams Kalėdų eglutę.

Visi vaikučiai, kurie atvyks, Kalėdų senelio bus apdovanoti dovanėlėmis. Patys vaikučiai pavieniai ir bendrai atliks atitinkamą programėlę. Kviečiami visi vietos lietuviai tėvai suvežti savo vaikučius. Be to, kurie tėvai ta pačia proga norėtų patys savo vaikams ar kitiems įteikti savo dovanėlių, gali jas kartu atsigabenti, Kalėdų senelis mielai padės ir prie eglutės jas pagal tradiciją įteiks.

Apyl. L. Komitetas.

SURASK NORS VIENĄ
naują skaitytoją, padėsi padvigubinti "NL" prenumeratorių skaičių!

DĖL ATSAKYMO APIE BENDRUOMENINES LIGAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Mūsų kolonijoj yra žmonių, kurie tik šiais metais lietuviškai ir antikomunistinei spaudai išleidę po 60 — 70 dolerių, bet tai daugumoje ne tie turtingieji, kurie tūkstančiais santaupas skaičiuoja. Ar ir čia V. S. bendraminčių nuopelnas? Tas pat ir su spauda. Argi gražu kitų nuopelnus savintis?

5. V. S. kalba apie tūkstančius, namus ir mašnias ir reikalauja, kad kolonija už tai būtų „garbinama". Taip, tai peiktu nėra ko. Be gal V. S. sutiks, kad tarp turto ir garbės yra didelis skirtumas. Pats būdamas Hauffo pasakų „siuvėjo Labakano" rolėje tikrai pasirinktum dėžutę su parašu „turtas irlaimė", bet nereikia pamiršti, kad mūsų kolonijoj yra nemaža žmonių, kuriems labjau rūpi garbė ir tiesa"... O jeigu tik už turtą žmonės pagarbos verti, kaip V. S. rašo, tai ko gero reiktų pradėti garbinti Bay-view kaimynus — senus rusų ir ukrainiečių emigrantus — komunistus. Jie ir gi turi namų, mašinų ir pniigų tikrai nemažai...

6. Žodžius „juodoji masė", „liaudis" ir „nagas" tai dar Vokietijoj teko girdėti. „Dvasios pavargėlius" ir „Tėvynės dergėjus", prisipažįstu, aš nukaliau", bet ar netinka? ...

7. Jeigu tuo laiku, kada mano straipsnis buvo „Nepr. Liet." patalpintas, vienam lietuviui padarė skilvio operaciją, tai nereiškia, kad jam taikiau. O kad pas mus yra perdaug skrupulingai taupių, ar tai ne tiesa?

8. Dėl mano minimo „vyruko", tai dar kartą pabrėžiu, kad ne su kokiu norę „vyruku", bet su visais „dvasios ubagais" ir „tėvynės dergėjais" vedžiau kovą ir ją vesiu „kol neregiai praregės, o luoši pradės vaikščioti..."

9. Savo menkas ir netikslias pastebėles užbaigė lotyniškai. Geriau kalbėkime ir mokėkime gerai bent gimtosios kalbos.

10. Nuoširdžiai patariu, kaip V. S., taip kitiems panašiems: meskite savo destruktyvų ir priešingą lietuvybei ir lietuviškai veiklai, darbą, meskite neprotingas kalbas apie mūsų kenčiančią Tėvynę, nes tas prie nieko gera neprives.

J. Šk.
S. S. Marie, Ont.

TABAKO FARMOS

Ką tik sudariau naują sąrašą parduodamų tabako ūkių.
TURIU DIDELĮ PASIRINKIMĄ, įnešus $ 4.000 arba $ 5.000.

CHARLES POCIUS
INSURANCE & REAL ESTATE BROKER.
Tel. 829 J. Tillsonburg, Ont.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ
(B. M. Dodon)
2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.
ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount, Quebec.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką.
ZUKAS ANTANAS
1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.
Kreiptis vakarais po 6.30 val

LIETUVIŠKA
BALDU KRAUTUVE
IR DIRBTUVĖ.
PARDUODAME GATAVUS. PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR. ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte
JONAS INDRELĖ
siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.
DIDELIS PASIRINKIMAS
geriausių anglikų medžiagų. Darbas atliekamas SĄŽININGAI IR GRAŽIAI.
Adresas: 202 St. Clarens Ave. Toronto.
Telefonas: ME 8522.

LAROSE & LEFEBVRE
Nejudomas turtas.
Lietuvis atstovas A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).
Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei parduodant namus ir visų rūšių biznius.
Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.
2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227
(Dieną ir naktį)

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS
IMPERIAL AUTO COLLISSION
G. KERAITIS,
Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. — —

PARDUODAMAS
PUIKUS KARAKULIO PALTAS (Persian Lamb) naujo 1951 metų stiliaus, ūgis (size) 18 ar 20.
PROGA UŽ $ 125.00. Tel. GR 1827 (Montreal)

Mesine ir maisto produktai
SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS
1918 FRONTENAC, MONTREAL.
TEL. FA 0209

Tel. HE 4114
S. MAZULAITIS
SIUVĖJAS
6920 Monk. Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Edmond COURCHESNE
Advokatas
CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.
10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308
TEL. HA 4607 MONTREAL.

Edouard MONDOR
Notaras
10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.
TEL. LA 5022 MONTREAL.

SOTUS ALKANAM PADEK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.
Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pokuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.
UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 1—$ 6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.
1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — $ 6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — $ 5.20
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukraus—$ 2.60
B. 20 sv. cukraus—$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. kv. miltų $ 2.50
B. 20 sv. kv. miltų $ 3.90

Siuntinys Nr. 10—$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
2 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12—$ 5.90
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14—$ 5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21—$ 6.10
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado
14 ozs. kondens. pieno
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 23—$ 7.70
5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 24—$ 11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. degintos kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% rieb.

Siuntinys Nr. 25
E. 10 sv. kiaulinių taukų ..... $ 5.50
C. 15sv. kiaulinių taukų ..... $ 7.40
D. 37 sv. kaiulinių taukų ..... $ 13.50

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos $ 6.40
B. 5 sv. degintos kavos 5 dėžutėse $ 6.75
C. 4 sv. deg. kavos (į pr. zoną) .. $ 6.00

Siuntinys Nr. 94
A. 5 sv. šokolado $ 5.30
C. 5 sv. kakavos. .$ 4.50
I. 5 sv. margarino $ 3.70
B. 8 sv. bičių med. $ 5.00

DABARTINIAI LIETUVOS GYVENIMO VAIZDAI

Atkelta iš 2 pusl.

niuje, p. A. nekartą tekę girdėti lietuvių visuomenėje kalbų apie Bimbos pasirodymus. Iš tų kalbų įdomesni tik du momentai, kuriuos verta pakartoti.

Norėdamas aplankyti savo gimines ar senus draugus, Bimba kartą atvykęs į Aukštaitiją. Tos kelionės metu Bimba turė jo pravažiuoti pro miestelį S., kur jo laukę vietos komunistai su vaišėmis. Lyg tyčia, Bimbai atvykus į S. miestelį, kur jo laukė su vaišėmis, į tą patį miestelį buvę atvežti kelių nukautų partizanų lavonai, kurie buvę pamesti viešam išniekinimui. Kviečiamas į vaišes Bimba atsisakęs; girdi, jis labai turįs skubėti toliau, o be to, jis esąs visai sotus nuo to, ką tame miestelyje pamatęs. Matyt, Bimba pamatęs, kad apylinkė komunistams nesaugi, nebe apie vaišes galvojo, bet apie tai, kaip greičiau iš ten išnešti savo drebančias kinkas.

Bimbai esant Vilniuje, ten buvę jam suruošta vaišių; vienose vaišėse dalyvavusi Vilniaus lietuvių studentija. Tų vaišių metu studentija ilgai kilojusi Bimbą ant rankų. Nesuprantamas studentijos džiaugsmas ir Bimbos ilgas mėtymas ant rankų tik vėliau paaiškėjęs. Bimbos mėtymą ant rankų studentija panaudojusi tam, kad nepastebimai jam prikrautų pilnas kišenes raštelių su pa klausimais. Be abejo, Bimba nė į vieną klausimą neatsakęs. Ne gali būti nė mažiausios abejonės, kad Bimba po vaišių atydžiai perskaitė visus klausimus. Aišku, kad jis visus tuos raštelius sunaikino, nes „padoriam" komunistui labai netiktų tokius raštelius savo kišenėje vežiotis; bet taip pat negali būti nė mažiausios abejonės, kad „draugas" Bimba tų klausimų iki šiandien nepamiršo. Bimba nepaparstai paįvairintų ir praturtintų savo pasakojimus apie įspūdžius Lietuvoje, jeigu jis atsakytų į minėtus klausimus vistiek, kad ir pro Stalino akuliorius žiūrėdamas, bet jis to nepadarė; matyt Bimba po tų klausimų jautėsi panašiai, kaip bulius pateptas tarpentinu.

Rusijos kolchozai

Nors p. A. dar tebesant Lietuvoje ūkininkai buvo pradėti varyti į vadinamuosius kolektyvinius ūkius (kolchozus), bet tai buvusi tik pradžia ir nedaug ką jis galėjo papasakoti apie tuos vergijos ir skurdo ūkius. Jis tik tiek paminėjo, kad gyvenimas ir darbas naujuose Lietuvos kolchozuose gyvai primenąs baudžiavos laikus, apie kuriuos jam mažam pasakodavęs jo senelis. Bet p. A. negali pamiršti savo šiurpulingų įspūdžių, kuriuos patyręs 1947 m. važinėdamas po Rusiją. Čia paminėsiu tik porą vaizdų, kuriuos p. A. matė iš traukinio. Po trejų metų jis su pasibaisėjimu man pasakojo apie tai.

(Bus daugiau)

ALGIMANTAS ŠIRVYDAS ŽUVO.

Gyvendamas Vokietijoje, su sipažinau su juo. Jis lankė ir baigė gimanaziją. Buvo darbštus ir rūpestingas.

Emigracija mus perskyrė. Aš į Kanadą, jis į JAV. Tačiau mūsų draugystė nenutrūko — pasikeisdavome laiškais. Savo laiškuose būdavo visuomet optimistas ir tikėjosi sugrįžti į laisvą Lietuvą.

— Tebedirbu anglių kasyklose, truputį padirbėsiu, susitaupysiu ir šį darbą mesiu, — rašė jis paskutiniame laiške.

Po ilgesnio laiko gavau šio turinio laišką: Mūsų brangus sūnelis ir brolis, Algimantas Širvydas žuvo kasyklose spalių mėn. 19 d. Palaidotas spalių mėn. 24 d., Wilkes - Berre Pa, lietuvių kapinėse.

Jo draugai bei pažįstami žinokite apie jo mirtį.

Tebūna lengva svetima, bet svetinga Amerikos žemė.

B. Radzevičius.

PADĖKOS

PADĖKA.

Man būnant 3 mėn. izoliuotam Quobeco Immigratijos lageryje, tautiečiams Romanui Vaboliui ir P. Rubinui visą tą laiką kas savaitę mane lankiusiems ir suteikusiems man didelę moralinę ir materialinę paramą, tariu didelį lietuvišką ačiū.

Taip pat Dr. J. Gutauskui ir Rev. viet. Skilandžiūnui už aplankymą ir atneštą spaudą širdingas dėkui. **J. Š.**

PADĖKA.

Nuoširdžiai dėkojame DLK Vytauto Klubo choro pirmininkui p. J. Jankaičiui ir mieliems choristams už suruoštą mums mergvakarį. Taip pat dėkojame Gerb. dirigentui p. A. Piešinai ir jo vadovaujamam chorui už pagiedojimą bažnyčioje mūsų jungtuvių metu.

Ona ir Vincas Lukauskai.

PADĖKA.

Nuoširdžiai dėkojame choro vedėjui p. Piešinai, p. Jankaičiui ir mieliems choristams už suruoštą mums malonų priešvestuvinį pobūvį bei nuoširdžią dovaną.

Jums dėkingi
Agutė Stanaitytė ir Ksaveras Ratavičius.

PADĖKA.

Už visiškai netikėtai suruoštą tokį puikų priešvestuvinį pobūvį ir labai vertingas dovanas mieliems artimiesiems ir bičiuliams tariame nuoširdų ačiū, visuomet Jūsų.

Agutė ir Ksaveras Ratavičiai.

PADĖKOS.

„NL" iniciatyva, KLCT padarė rinkliavą, kuri davė 161, 16 dol. KLCT nutarimu, pusė pinigų — $ 80,— perduota Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijai, nes rinkliava buvo skleb ta drauge ir Mažosios Lietuvos lietuvių šelpimo reikalams. Už kitą surinktų pinigų pusę pasiųsti siuntiniai likusiems Europoje tautiečiams, esantiems sunkioje padėty. Siuntiniai išsiųsti: J. Guzo vardu — Heiligenhafen sanatorijoje besigydantiems; iš Buchenwaldo koncentracijos stovyklos išėjusiam ir be sveikatos likusiam M. Juodviršiui, Berlyne (jis prašo dar prisiųsti jam paltą, batus, marškinius ir kostiumą, nes per 4 sovietinio kalinimo metus jis visai nuplyšo. Jo adresas: M. Juodviršis, Berlin - Charlottenburg 9, Nussbaumallee 35, Brit. Zone, Germany), tremtiniui P. Leškevičiui, džiovininkui H. Jakužaičiui, rašyt. J. Kruminui ir rašytojui Vydūnui (vegetariškas siuntinys), sergančiam šveicarijooje p. Konukovui ir našliui su vaikais p. Valiuliui.

Gavusieji jau prisiuntė padėkos pareiškimus, kurių, deja, dėl vietos stokos negalime atspausdinti.

Be ko kita, J. Guzas rašo, kad nors siuntinys gautas jo vardu, bet jis yra padalytas tarp visų ligonių, kurių Heiligenhafeno sanatorijoje yra visas būrys. Jiems parama labai reikalinga (adresas: J. Guzas, (24 b) Heiligenhafen, Landeskrankenhaus, Bl. 6—13, Germany). Visiems tautiečiams, aukojusiems paremti būtinus paramos tautiečius, o taip gi aukų rinkėjoms priklauso nuoširdus ačiū. „NL"

BALTICKA
Lietuvis batsiuvis.
Pataisymai ir užsakymai.
5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel. HE 4547.

PONIŲ IR PANELIŲ DĖMESIUI!
Taisau mašina „Nylon" ir visokių rūšių moteriškų šilkinių kojinių nubėgusias akis.
Pataisymai be jokių žymių.
PIGIOS KAINOS: tik 10 centų už vieną akių nubėgimą. Galima siųsti ir paštu.
VALĖ IVANAUSKIENĖ
854 Allard Ave Verdun, Montreal, P. Q. Tel. HE 7596

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135
Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.
Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.
Už mūsų atliktą darbą garantuojame.
Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pasaukti lietuviškai.
Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas
MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

CAPITOL FURNITURE CO.,
391 St. Catharine St. W. Montreal.
Penki aukštai baldų ir elektrinių reikmenų.
Visi jūsų namų reikmenys.
Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.
Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. Russell kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

AUKŠTA KOKYBĖ - ŽEMA KAINA
Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS
PER US PARCEL POST.
Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 $ 6.75	5 sv. m. p. kavos 5 sv. g. k. taukų 2 sv. šokolado	Nr. 18 $ 9.80
2 sv. m. p. kavos ½ sv. kakao ½ sv. šokolado ¼ sv. arbatos 11 oz. kompoto	Nr. 15 $ 5.20	5 sv. m. p. kavos 10 sv. cukraus 12 plyt. bulijono	Nr. 19 $ 9.50
4 sv. m. p. kavos 1 sv. kakao 1 sv. šokolado ½ sv. arbatos 22 oz. kompoto	Nr. 16 $ 8,90	3 sv. g. k. taukų (skardinėje) 2 sv. m. p. kavos 1 sv. Aliaskos Salmon ½ sv. kakao ¼ sv. arbatos	Nr. 20 $ 7.15
2 sv. m. p. kavos 1 sv. ryžių 4 oz. Salmon 4 oz. Tuna 6 oz. liežuvio 1½ oz. j. pipirų 4 oz. kokoso ¾ oz. kardamono 1½ oz. cinamono 1 oz. majorano 1¾ oz. paprikos	Nr. 17 $ 6.50	2 sv. m. p. kavos 1 Qua. alyvos „Mazola" 1 sv. saldainių ½ sv. kakao ¼ arbatos	Nr. 21 $ 6.00
		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22 $ 6.00
		Individualūs pakietai ruošiami susitarus.	
		Kava į visus pakietus dedama po 1 sv. skardinėse.	

Pinigai: 100 DM $ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausi kurso.
HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

TR. 8112
Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos
LIETUVIU SVETAINEJE
pas BRONIŲ JAZOKĄ
7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!
National Restaurant
Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.
633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DAŽYKLA
SAV. JURGIS MERKYS,
251 St. John St. Longeuil. Telefonas: 7578.
Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.
20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.
PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?
MES SUTEIKIAME JUMS
TEISINE - KALBINE PAGALBA
Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.
JONAS J. JUŠKAITIS
907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN
Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais statybai paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemount,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342
Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antrad. ir ketvirtad.
Vakarais nuo 6 iki 10 val.

DĖMESIO HAMILTONO IR APYLINKĖS LIETUVIAI;
Pigiausias ir ekonomiškiausi as automobilis Kanados rinkoje yra —
CHEVROLET
Žiemos sezonui artinantis, mašinos PAPIGINTOM KAINOM.
Didelis pasirinkimas VARTOTŲ MAŠINŲ
1946 — 1950 m. m. įvairūs modeliai.
Tuoj pat galima gauti 1950 m. NAUJŲ MAŠINŲ
įmokant trečdalį, lengvos išsimokėjimo sąlygos.
Taip gi parduodami įvairūs nauji ir vartoti
SUNKVEŽIMIAI
Priimami užsakymai 1950 m. CHEVROLET- OLDSMOBILE mašinom.
Kreiptis asmeniškai arba paštu.
L. MACKEVIČIUS.
256 WEST AVE. N.
HAMILTON, Ont.

RENE BOURDAGES Reg'd
MAMERTAS MAČIUKAS
DIPLOMUOTAS VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Aukščiausios kokybės vyriškų ir moteriškų rūbų siuvykla.
Telef. FRontenac 9141. Res. CL 4746.
Kampas Mount Royal ir Brebeuf,
Įėjimas: 4504 Brebeuf Street.

LIETUVIAI
Kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsitikrinti rytojų,
PIRKITE TABAKO ŪKIUS.
Turime didelį pasirinkimą, įvairaus dydžio, įvairių kainų ūkių.
Taip pat TURIME PARDUOTI GAZOLINO STOČIŲ, KRAUTUVIŲ, NAMŲ IR T. T.
Ūkių pirkimo sąlygos:
įmokama suma suling susitarimo, išmokėjimas — ¼ nuo metinių tabako pajamų.
J. W. Kociuk,
Real Estate Broker. Delhi, Ont.
Platesnių žinių duoda, V. Treigis, R. R. 1 Simcoe, Ont. Tel.: 9 ring 2 Delhi, Ont.

MONTREAL

KLCT ir KLT MONTREALIO SKYRIAUS VALDYBOS SUSIRINKIMAS

Gruodžio m. 22 d., penktadienį, 8 val. vakaro punktualiai 6378 St. Lawrence Blvrd., prie Beaubien W. kviečiamas KLCT plenumo ir KLT Montrealio skyriaus valdybos ir revizijos komisijų posėdis. Dalyvavimas būtinas.

KLCT Prezidiumas.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKTUVĖS

Aušros Vartų parapija ruošia Naujų Metų sutiktuves savo salėse gruodžio 31 dieną, sekmadienį, 8 valandą vakaro. Bus bendra vakarienė (su gėrimais), bendras Naujų Metų sutikimas, gausi loterija, muzika, šokiai ir tt. Įėjimas pusantro dolerio asmeniui. Norintieji dalyvauti, maloniai prašomi kvietimų įsigyti išanksto, kad galima būtų geriau pasiruošti. **Parapijos Komitetas.**

MAŽOSIOS LIETUVOS BIČIULIŲ

draugijos Montrealy visuotinis narių susirinkimas įvyko gruodžio 10 d. Nors d-ja turi jau per 50 narių, bet susirinkime tedalyvavo tiktai arti pusės. Pirmininkaujant K. Andruškevičiui ir sekr. J. Parojui, susirinkimui platoką pranešimą padarė pirm. B. Katalius, suminėjęs draugijos steigimą ir pastangas ją išplėsti visoje Kanadoje, į ką tuo tarpu yra atsiliepęs Toronto, kur sudarytas gražiai veikiąs skyrius. V-bos nustatytas kontaktas su Mažosios Lietuvos Taryba, jai pasiųsta pinigų, o Mažosios Lietuvos tautiečiams — siuntinių. Pirm. p. Katilius referavo ir ateities veiklos planus, remiamus sąmata, siekiančia per 2.000 dolerių. Vienu iš svarbiausių veiklos uždavinių yra rėmimas tremtinių gimnazijos Diepholze. Tam tikslui per „N. L." jau gauta 59 dol. Iš KLCT d-ja yra gavusi didžiausį piniginį įnašą — 80 dol., o didžiausia gimnazijai auka — Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto sk. — $ 50, už ką viešai padėkojama. Nusistatyta suruošti sausio 15 d. minėjimas. Kadangi Montrealio skautai taip pat ruošiasi tą dieną minėti, tai nutarta įeiti į kontaktą su skautais ir minėjimą suruošti drauge.

Draugijos valdyba papildyta tokiu būdu: Valdybon darinkti — p. Česna ir p. Vabalaitė, kandidatais išrinkti — p. Parojus, p. J. Lukošius ir p. Prišmontas; rev. kom. darikti — p. Lapinas ir kandidatu p. Puniška. Be ko kita nutarta padaryti rinkliavą.

PADĖKA LITERATŪROS VAKARO DALYVIAMS.

Ilgam laikui atgaivinusiems mus ir praturtinusiems mūsų dvasią savo kūryba literatūros vakaro dalyviams: svečiams iš Toronto P. Kozuliui ir B. Rukšai ir montrealiečiams — dr. H. Nagiui ir K. Veselkai, o taipgi Kanados Lietuvių Dramos Teatro atristams — B. Pūkelevičiūtei ir A. Dikiniui nuoširdžiai dėkoja

Akademinis Sambūris.

SKELBIMAS.

1951 mt. sausio mėn. 6 d. 5 val. vakaro Aušros Vartų parapijos salėje ruošiama Montrealio lietuvių vaikučiams eglutė. Vaikučiams Kalėdų senelis įteiks gražių dovanėlių, lietuviškų knygų, saldumynų ir t. t.

Lietuviškų mokyklų vedėjai ruošia vaikučiams gražų vaidinimą.

Vaikų tėvai, tiek seniai, tiek šiuo metu atvykusieji, kviečiami savo vaikučius užregistruoti šiose vietose; iki š. mt. gruodžio mėn. 29 dienos.

Rosemounto rajone:
Dr. Daukša — 5657 — XII Ave, telef. HO — 5438.
p. Jankaitis — 6378 XII Ave. Rosemount.

St. Deni rajone:
p-lės Ivaškevičiūtės — 361 Marie-Anna Str. Telef. HA 9880..
V. Česną — 3557 Durocher str., telef. HA 7512.

Ville La'Salle rajone:
Ališauską, Ville LaSalle, L. mokyklos Vedėją.
K. Toliušį — 350 Seventh Ave., telef. HE 2938.

Verduno rajone:
Šimelaitis Pranas — 482 Richle Ave, telef. YO — 8954.
p.Radzevičius, tel. TR. 0870.

Ville Emard rajone:
p. Lukoševičienė, Liet. mokyklos vedėja—telef. HE 7877.
L. Balzaras — 6427 Briand st., telef. TR 3134.

Registracija yra būtina, kad galima būtų visiems vaikučiams paruošti atatinkamą skaičių dovanų, o vaikučių metai yra būtinai reikalingi žinoti, kad sulig jo amžiaus būtų ir atatinkama dovana. Vaikai registruojami kasdien nuo 7 val. vakaro.

Pastaba: Vaikučių eglutė tęsis nuo 5 iki 8 val. vakaro.

Nuo 8 val. vakaro bus linksmas jaunimui pobūvis— šokiai. Į šokius įžangą pusė dolerio.

L. Balzaras,
KLS Montrealio skyriaus Pirmininkas.

MĖLYNOJO KRYŽIAUS VAJUS

Ligi gruodžio 22 dienos vykdomas Mėlynojo Kryžiaus vajus. Ši organizacija draudžia nuo ligų — duoda stacionarinį išlaikymą, gydytojo pagalbą ir vaistus. Draudimas yra trijų laipsnių. Kas nori naujai apsidrausti arba persikelti iš žemesnio laipsnio į aukštesnį, maloniai prašomi kreiptis į p. P. Juškevičienę šiuo adresu: 3994 Rosemount Blv., Tel. FU 6068. Įspėjama, kad p. P. Juškevičienė Mėlynojo Kryžiaus reikalais budės namie sekmadienį nuo 1 iki 7 val. vakaro. Kam nereikia asmeniškai matytis, gali reikalus atlikti ir telefonu. Be to įspėjama, kad p. P. Juškevičienė priima draudimą tiktai iš Quobeco provincijos vietovių. Bet kartą apsidraudus, draudimas galioja visoje Kanadoje.

BERNIUKŲ DĖMESIUI

Sekmadienį, gruodžio 17 d. 2 val. p. p. yra šaukiama vilkiukų sueiga. Vieta — Skautų buklas 3703 De Bullion St.

Vadovas.

KAS ŽINO DARBĄ?

Iš Anglijos atvykusiam stipriam vyrui reikalingas darbas. Malonūs tautiečiai, prašomi apie tai paskambinti „NL" telefonu: TR 9735. Darbas gali būti bet koks, kad ir labai sunkus.

SKAUTŲ VYČIŲ

Montrealio Dr. Jono Basanavičiaus vardo būrelis, savo dvejų metų įsikūrimui paminėti, rengia laužą vakarą, kuris įvyks 1951 m. sausio mėn. 21 d. 4 v. p. p. vieta bus paskelbta vėliau. **Būrelio Vadas.**

KAS NEGAVO

literatūros vakare Balio Rukšos poezijos knygos „Žemės rankose", gali ją gauti „NL" redakcijoje. Maloniai prašoma kreiptis telefonu TR 9735.

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

Paskutinis šių metų pašalpinės ir apsidraudimo organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) 123 Montrealio kuopos visuotinis narių susirinkimas bus gruodžio 31 dieną, sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje tuojau po pamaldų (apie pusę pirmos). Nariai, kurie nėra sumokėję mokesčius, prašomi susimokėti, nes nesumokėjus, jie netenka nario teisių.

Susirinkime galima ir naujais nariais įstoti — apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų ir ligų. **Valdyba.**

PARDUODAMAS

geležinis mažai vartotas anglimis kūrenamas pečius. 5559 Esplanade, telef: DO 8507.

IŠNUOMOJAMAS

didelis trijų langų kambarys, vienam arba dviem asmenim. Galima naudotis visais patogumais. Geras susisiekimas. Teirautis po 6 val. ir šeštadienį visą dieną: 2467 Messier St.,

Pranešimai

DĖMESIO LONDONUI, Ont.

Pataisymas

Pagal XII. 10 d. C. C. C. laikraštyje paskelbtą klebono neaiškų skelbimą dėl šaukiamo XII. 17 d. **bendro visuotinio** visų Londono ir apyl. lietuvių susirinkimo nežinomos valdybos (nenurodant) vardo, pranešame: nei KLT Skyr. Valdyba, nei SLA kuopos valdyba apie šį susirinkimą nieko nežinome ir šių organizacijų šis skelbimas neliečia. Minėtas skelbimas matyti teliečia A. Patašiaus vadovaujamą organizaciją, taip save, pasivad. KLB Londono apyl.

KLT skyr. Valdyba.
SLA - 320 kp. Valdyba.

PAGALBA NELAIMĖS IŠTIKTAI ŠEIMAI

Pp. Armalių sunkios ligos ištiktai šeimai pagalbą galima siųsti šiuo adresu: Mr. Liudas Armalis, 209 Dalhousie St., Brandford, Ont.

P. L. Armalis, dėl kurio ligos (TBC) gresia pavojus būti išvežtai iš Kanados visai jo šeimai, dabar yra išėjęs iš sanatorijos ir gyvena nurodytu adresu. Tautiečiai prašomi jį paremti didžioje nelaimėje.

ATVYKSTA NAUJAS LIETUVIŲ TRANSPORTAS

Išvykusių lietuvių į Kanadą 1950 metais gruodžio mėn. 5 dieną per Italiją (Genua) laivu „SS. Colombia" sąrašas:

Končius Povilas
Bulvonas Jonas
Ulzys Mykolas
Vaitkus Jeronimas
Rakštienė Petronėlė
Bidvar Jursi
Dumčius Vilma
Jasionis Alfredas
Benkis Paulina
Benkis Maigenis
Kun. Rickus-Rickevičius
Lapinskas Vytautas.

KV. Š.

Iš Anglijos į Kanadą atvyko J. Lukošiūnas, p. Brilvicas ir viena panelė; iš Belgijos tuo pačiu laiku atvyko dvi sesutės Mironaitės — gydytoja ir ekonomistė. Visiems linkime Kanadoje sėkmės.

NAUJAI ATVYKUSIUS Kanadon Tautiečius „Nepriklausoma Lietuva" sveikina ir praneša, kad jie nuo pirmos atvykimo dienos gauna „N. Lietuva". Prenumerata atsilyginama, kai gaunamas darbas ir užsidirbama.

MŪSŲ SPORTAS

VYTIEČIŲ VEIKLOS BARE

Pasibaigus futbolo sezonui ir dėl žiemos sąlygų sportinei veiklai persikėlus į uždaras sales, vytiečiai išsijudina krepšinio, šachmatų ir stalo teniso sekcijose, kuriose praeitą žiemą buvo atsiekta reikšmingų laimėjimų.

Futbolininkų atstovai lapkr. 30 d. vakare dalyvavo futbolo lygos užbaigiamajam pobūvy, kur buvo įteiktos dovanos ir taurės atskiriems nugalėtojams. Didesnę trofėjų dalį nusinešė vietinių kanadiečių klubai. Vieninteli atsiekimai iš naujųjų ateivių pusės buvo iškovoti lenkų komandos „White Eagle" (jos žaidimo lygis lygus lietuvių komandai), kuri be didesnės konkurencijos žaidė paskutinėj seniorų lygos II-sios divizijos klasėj. Pobūvis praėjo gražioj dvasioj, nežiūrint mišrios tautybių atžvilgiu publikos.

Krepšinio sekcija jau nuo spalio 22 d. aktyviai dalyvauja Bathurst-College Community primenybėse, kuriose užregistruotos 8 pajėgios įvairių tautybių komandos. Pačioje pradžioje stingant tinkamo treningo po ilgesnio vasaros tarpo, mūsų krepšininkams buvo prisegti du nepelnyti minusai: pralaimėta prieš St. Vladimir aukštesnės mokyklos rinktinę 31 : 39 ir prieš japonus 44 : 47, nežiūrint, kad lietuviai pirmą puslaikį vedė 26 : 16 savo naudai.

Tolimesnė varžybų eiga rodo jau atkutusius vytiečius: tarp 4 laimėjimų prieš jugoslavus, lenkus, ukrainiečius ir Macedonia gautas tik vienas minusas prieš tabelės vedėją West-end Toronto penketuką. Šito išjudinimo pakaktų įeiti į pirmųjų 4 komandų poturnyrinį play-off, kuriame vytiečiai galėtų tarti rimtą žodį. Tačiau paskutiniame gruodžio 3 d. susitikime su MUN, laimint 48 — 44 pasekme, dėl netinkamos žaidimui salės (slidus grindų parketas) susižalojo du pagrindiniai penketuko žaidėjai: St. Mackevičiui išnerta koja ir M. Ignatavičiui įskeltas alkūnės kaulas. Tolimesnį lietuvių dalyvavimą minėtose varžybose šie susižalojimai daro labai problematišku.

Vytiečių šachmatininkai — šių metų Toronto meisteris savo titulą gina 6 klubų pirmenybėse. Be lietuvių dalyvauja Ukraina, Gambitt, CYMCA, Hart - House ir estų komandos. Mūsiškių atstovai, kurie lengvai laimėjo treninginio pobūdžio rungtynes prieš CYMCA II, jau turėjo pirmąjį pirmenybių susitikimą su ukrainiečiais, kuriems teko žiauriai nusileisti: susitikimas pralaimėtas ½ : 5½ rezultatu, J. Matuzevičiui išnešant vieninteles lygiąsias.

Vytiečių komandą sudaro: P. Vaitonis, J. Matuzevičius, R. Paškauskas, A. Sirutis, H. Stepaitis, R. Rimas ir J. Simonavičius.

Stalo teniso atstovai prieš įsijungdami į Toronto major klasės pirmenybes — šiais metais toje lygoje įregistruotos 2 „Vyties" komandos ir viena žymesnėj seniorų klasėj, pravedė savo tarpe turnyrą, kuriame dalyvavo apie 30 žaidėjų. Pirmiausias veitas užėmė Pr. Gvildys, J. Ranonis ir R. Paškauskas.

Prasidėjusiose pirmenybėse I vytiečių komanda turi jau 2 laimėjimus: prieš Vytis II laimėta 11 : 10 ir prieš Broadview YMCA I 12 : 9.

Pirmoj komandoj žaidžia P. Gvildys, R. Paškauskas, J. Ranonis, J. Žukas ir M. Duliūnus. Antrojoj — J. Gvildys, O. Rautinš, Z. Romeika ir gabus jaunis V. Trumpos, kuris prieš Toronto meisterį Ryerson Press vienas pajėgė iškovoti 4 taškus. **— alpuk —**

— Keletas tarpvalstybinių futbolo rungtynių rezultatų: Anglija — Jugoslavija 2:2(!), Vokietija—Šveicarija 1:0, Prancūzija — Belgija 3:3, Jugoslavija — Norvegija 4:0.

— Pasaulio, krepšinio meisterio vardą iškovojo Argentina, finale įveikusi USA — 64:50.

NAUJA DLK VYTAUTO KLUBO VALDYBA.

Rinkimai XII. 10 d. davė šiuos vaisius:

Vicepirm. V. Naujokas (sen.). Sekretorius G. Rukšė nas (sen.). Baro sekretorius J. Juškevičius (naujas, buv. Board Direktorius).

Board direktoriai: P. Petronis, (naujas), K. Ambrazas, (naujas), J. Šarkis, (naujas), V. Kiškis, (senas), A. Naginis (Naginionis, naujas).

Rev. komisija: P. Botyrius, (senas), Vladas Zuperka, (senas), J. Valiulis, (naujas).

Perrinkti vienbalsiai per nominacijos susirinkimą: Pirmininkas Dominikas Norkeliūnas, iždininkas M. M. Mašnickis, šėrų sekretorius Juozas Ambrazas. Paš. Dr-jos vyrų sk. sek. Leonas Gudas, Moterų sk. sekret. Ona Vilkaitienė.

ČUPRINKOS MINĖJIMAS

Gruodžio 10 d. ukrainiečiai pagerbė žuvusio partizanų vado Čuprinkos-Šukevičiaus atminti. Plateau salėje buvo tam tikslui aktas, kuriame dalyvavo senieji ir naujieji ukrainiečiai, katalikai, provoslavai, protestantai, unitai ir kitokių tikybų, — visi drauge, su chorais. Buvo paskaita ir meninė dalis, kurią išpildė chorai. Lietuvių vardu viešą užuojautą susirinkime pareiškė KLB—LOKo atstovas L. Balzaras.

TORONTO

TORONTO MOTERYS VEIKIA

Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyrius paskutiniame savo posėdyje nutarė paskirti 50 dol. tremtinių gimnazijai Diepholze; už 30 dol. pirkti šėrų „NL" spaustuvės statybai ir 20 dol. skirti Kalėdinių dovanų vienuolėms-seselėms, kurios globoja našlaičius.

Nusistatyta paimti Eatono salę gražesniam parengimui, kuris būtų neeilinis. KLMB Toronto skyrius nusistatęs rimtai ir intensingai veikti.

TORONTO ALOKas DEFICITE

Nuo šiųmetinės kanadiečių tautinės parodos, kur lietuviško skyriaus įrengimui buvo padaryta nemaža išlaidų, laik. bendr. komitetas yra įlindęs į skolas apie 300 dol. sumoje, nes pora parengimų dėl įvairių priežasčių neatnešė laukto parėmimo.

Lėšų stoka trukdo komitetui išnaudoti galėsimą gauti radijaus pusvalandį per vieną galingesnį radijaus siųstuvą. Nuo šios minties realizavimo neatsisakyta: ištyrus stoties statomas sąlygas, bus stengtasi pradžiai nors vieno mėnesio tarpe sukurti lietuvišką žodį per oro bangas, nes „Žiburių" bendrovė ir kai kurie verslininkai yra pasiryžę prisidėti mokesčiais, panaudojant dalį pusvalandžio saviems reikalams.

Toronto ALOKas ruošiasi kreiptis į gausius Toronto lietuvių organizacinius vienetus, kurių čia priskaičiuojama iki 30, komiteto darbui materialinių sąlygų sudarymo reikalu. ALOKas buvo išrinktas tų pačių organizacijų ir veiklos apimčiai išsiplėtus, jis iki čio laiko nebuvo gavęs jokios konkrečios paramos.

Taip pat per organizacijas bus verbuojami talkininkai lietuvių surašymo darbui, kuris numatomas pravesti kitų metų pradžioje, visą rajoninį paskirstymą vedant komiteto nariams. Ligi šiol savanoriško užsiregistravimo principu ALOKo kartotekose atsidūrė apie 1600 pavardžių. Po rajoninių surašymų bus įmanoma pereiti prie galutimo bendruomenės ir jos vykdomųjų organų sudarymo bei rinkimų, nes šis reikalas, palyginus ilgokai užsitęsė.

Stekas.

IŠMES „LB"?

Vis stipriau susiprantant „L. Balso" skaitytojams, dalis narių ne tiktai pradeda aiškiau suprasti apgaulingą komunistų propagandą, bet jau ir visai gražiai suprasti, kad su šiuo laikraščiu nepakeliui.

Vieni iš pirmųjų pradeda kelti balsą Sūnų ir Dukterų draugijos nariai, kurie teisingiau galvoja, kurie moka kritiškai vertinti propagandą ir atskirti joje grūdus nuo pelų.

Kaip žinoma, „LB" naudojasi Sūnų ir Dukterų d-jos patalpomis išnaudotojo teisėmis — tiktai už 10 dol. nuomą. Dabar jau kyla balsų, kad „LB" iš S. ir D. draugijos patalpų išsikeltų. Malonu parašyti, kad žmonės pradeda galvoti savo galvomis.

DAUGIAU APDAIRUMO PERKANT NAMUS

Didelis skaičius naujųjų ateivių lietuvių šiuo metu savo santaupas investuoja įsigydami nekilnojamą turtą. Daugelis perka gyvenamuosius namus. Turintieji daugiau tiesioginių reikalų su tomis nuosavybės transakcijomis, prieina išvados, kad daugely atvejų yra pasirašomi anglų teisinėje kalboje parašyti pirkimo dokumentai, pirkėjui visai nesusipažinus smulkiau su jų turiniu. Dažnai tik parašą jau padėjus — ir per vėlai — paaiškėja, kad paskolų (mortgage) išsimokėjimo sąlygos yra daug sunkesnės, negu kad pirkėjui buvo susidaręs įspūdis iš agento žodiškų paaiškinimų. Kitais atvejais paaiškėja, kad pirkimo dokumentuose visai nėra įtraukta dalies turto, kurį agentas buvo pažadėjęs.

Bet vienas iš didžiausių apgailėtinų neapdairumų pasitaikė šiomis dienomis p. R. šeimai, kuri, radusi laikraštyje skelbimą, kad parduodamas namas, vakare tarp 8 ir 10 val., ėjo jo apsižiūrėti. Kadangi skelbime buvo rašoma, jog reikia atsinešti banko ir čekių knygutes, šeimos galva jas pasiėmė su savimi. Apžiūrėjęs namą nakties metu, jis su agentu pasirašė pirkimo pasiūlymą 10.000 sumai ir paliko 500.00 dolerių čekį, kaip rankpinigius. Pirkėjas, apžiūrėjęs vėliau namą dienos šviesoje, pamatė, kad viena iš keturių namo sienų yra labai blogame struktūriniame stovyje. Vienam rudeniui ir žiemai praėjus, ta siena greičiausiai gali visai nebestovėti toje vietoje. Gaila, buvo rasta reigalinga atsisakyti išduoto 500.00 dolerių čekio, kurį agentas jau buvo suspėjęs iškeisti banke į grynus pinigus ir dar turėti papildomų išlaidų bei nemalonumų.

Jonas J. Jušškaitis.

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

SL Aukopos susirinkimą, kuriame buvo renkama nauja valdyba. Deja, rinkti neteko, nes pasiūlius palikti senąją valdybą, visi nariai užgyrę šį pasiūlymą, o visai senąjai valdybai sutikus taip ir likosi — pirm. V. Dagilis, vice-pirm. J. Novogrodskas, sekret. — L. Novogrodskienė, iždd. M. F. Jokubynienė ir fin. sekret. O. Indrelienė. Tas pat padaryta ir su organizatoriais, kurie taipgi liko — J. Jokubynas, J. Strazdas ir A. Frenzelis.

BUS GRAŽUS VAKARAS

Sausio 20 d. SLA k. turės smagų vakarą, kuriam programą sudaryti nutarta prašyti p. Jogėlą — paruošti kokį nors veikalą, po kurio seks smagūs šokiai.

Įsidėmėtina šiame susirinkime nebuvusiems nariams, kad vienbalsiai nutarta už šį parengimą imti po 75 cnt. iš kiekvieno nario, nežiūrint ar narys dalyvaus parengime ar ne, nes šis parengimas skaitysis metiniu, tad ir mokestis bus būtinas. Nuo šio mokėjimo bus atleisti tik kuopos nariai — ligonys.

Šiuo metu, kuopoje tebėra tik vienas ligonis Pr. Ancevičius.

PASITRAUKĖ DR. J. KAŠKELIS

Paskutiniame ALOKo gruodžio 6 d. posėdyje su bendradarbiais atsisveikino „Verslo" atstovas dr. J. Kaškelis, kuris dėl privačių reikalų pasitraukė laikinai į šalį.

Dr. J. Kaškelis yra daug pasitarnavęs lietuviško reikalo įvedimu į kanadietiškos visuomenės tarpą, kur jis turėjo daug ryšių. Taip pat reikia iškelti jo didelius nuopelnus antikomunistinio fronto kūryboj, kurin įsitraukė beveik visos Toronte esančios svetimšalių grupės. **Stekas.**

RŪBŲ RINKLIAVA

dar kartą ir paskutinį pratęsiama. Kas nespėjo, dar gali sušelpti rūbais, o jų neturintieji pinigais Vokietijoj vargstančių lietuvių. Aukos dar bus priimamos gruodžio 16 d. 4 — 7 val. lietuvių parapijos salėje. Tenelieka nė vieno neatlikusio savo tautinės pareigos.

M. L. Bičiulių draugija.

— Tour de France, sekančiais metais, laužant tradiciją, bus pradėtas ne Paryžiuje. Prancūzijos sostinė bus tik finalinis etapas.

— Bokso rungtynių pasekmės: Anglija — Irlandija 8:8, Danija — Irlandija 6:10.

— Per futbolo rungtynes tarp Juventus ir FC Milano, atsiektas naujas Italijos žiūrovų rekordas — 78,776. **Kbr**

— Tautinėje ledo rutulio lygoje pirmauja Toronto prieš Detroitą ir Montrealį.

— Dalis gerų vengrų futbolininkų, pabėgusių į užsienį, yra sudarę futbolo komandą „Hungaria".